

Din Siged Ay Damag Ay Insolat San Juan

Maipanggep Sin Libro Ay Nay

Din nangisolat sin Siged ay Damag ay nay et si Apostol Juan ay anak da Zebedeo en Salome ay taga-Galilea. Din panggep na ay nangisolat et wada sin 20:31: "...ta say patien yo ay si Jesus din Messias ay Anak Diyos ta say babaen sin pammati yo, wada en dakayo di biyag ay iwed patingga na begew sin nakies-esaan yo en sisya." Isonga ad-ado di mabasas na maipanggep sin kinadiyos Jesus ay Anak Diyos, din ison di pammati, ya din biyag ay iwed patingga na.

Sin panlogian di libro, inpalawag Juan ay si Jesus din makwani en Kali ay nanbalin si ipogaw ta say maila ya maammoan di kaipoipogaw din kinadiyos ya nemnem Diyos Ama. Sin kaitoloyan di libro, dinad-at na di pito ay nakaskasdaaw ay sinyal ay inpailan Jesus ay mangipaneknek sin kinadiyos na: din nangipabalinanans danom si arak (2:1-11), din nangagasana sin anak di esa ay manturay (4:46-54), din nangagasana sin lalaki ay mansakit ed Betzata (5:1-18), din namakanana sin kaipoipogaw (6:6-13), din nandanana sin labaw di danom (6:16-21), din nangagasana sin nagodab (9:1-7), ya din kasinan nanagoan en Lazarus (11:1-45). Lima en da naey ay sinyal, sin isna ay libro et anggoy di kad-an da. Dinad-at na abe din inbagan Jesus maipanggep sin kinadiyos na ya obla na, kaspangarigan din nangiarigan Jesus sin awak na

ay makan (6:35), silaw (9:5), segpan (10:7), danan (14:6), ya poon di obas (15:1).

Ad-ado abe di maadal isna maipanggep sin kinadiyos Diyos Ama ya Diyos Ispirito Santo. Kaspangarigan, din kinaaman Diyos et nasurok si mamin sin-gasot di naibagaana. Wada abe di maadal maipanggep sin panagoana si natey (5:21), din kinangato na (10:29), din ipogaw ay panbeeyana (14:23), din kinasanto na (17:11) ya kinalinteg na (17:25). Mo din Ispirito Santo abe, ad-ado di naisolat sin kapitolo 14-16 maipanggep si ipaneknek na sin am-in ay ipogaw ya din pan-teteena, pamadbadangana ya pan-it-itdoana si mamati en Cristo.

Ad-ado di inbagbagan Jesus ay sin isna ay libro et anggoy di kad-ana ay kaman din nakingalata na en Nicodemus maipanggep si kasin maianakan di ipogaw (3:1-21), din nakingalatana sin babai ay taga-Samaria maipanggep si danom ay mangidawat si biyag (4:1-26), din nan-itdoana sin fiesta ay makwani en Ab-abong, din pangarig maipanggep sin siged ay mangay-ayowan si karnero (kapitolo 10), ya din inkararag na en Ama na (kapitolo 17).

Din Linaona

Din kali ay nanbalin si ipogaw 1:1-18

Si Juan ay Mamonbonyag ya din damo ay papasolot Jesus 1:19-51

Din nan-it-itdoan Jesus sin kaipoipogaw 2:1-12:50

Din nan-it-itdoan Jesus sin papasolot na sin naod-odi ay agew na 13:1-17:26

Din nateyan Jesus 18:1-19:42

Din kasin natagoan ya nanpail-ilaan Jesus 20:1–21:25

Din Kali Ay Nanbalin Si Ipogaw

¹ Sin damodamo, sin daan maparsuaan di lobong, nawawada din Kali.* Sisyá di kadwan Diyos yan Diyos met laeng sisya. ² Nanipod sin eng-enggana, wada din Kali ay sana ay kadwan Diyos. ³ Sisyá di nangipaamagan Diyos sin am-in ay wada, et maga polos di naamag mo adi babaen en sisya. ⁴ Sisyá abe di poon di biyag ay maiarig si silaw ay maninggaw si nemnem di ipogaw. ⁵ Tinitingawana din mabolinget, yan din bolinget et adi makaabak sin silaw.

⁶ Waday ipogaw ay inbaan Diyos ay mangadan si Juan.† ⁷ Inbaan Diyos sisya ta ena paneknekan sin kaipoipogaw di maipanggep sin silaw ta mamati koma am-in ay ipogaw begew din inpaneknek na. ⁸ Si Juan et baken din silaw ay mismo, mo adi et din inmali ay mangipaneknek si maipanggep sin silaw.

⁹ Din kosto ay silaw et din inmali isnan daga ta ena silawan di nemnem di am-in ay ipogaw. ¹⁰ Ngem olay mo wada isnan lobong yan pinarsuan Diyos din am-in ay wadas na babaen en sisya, adi pay dedan inmatonan di ipogaw sisya. ¹¹ Inmali sin ili na, yan adi aben inawat din kailiana. ¹² Ngem wada pay di nangawat ay

* **1:1** Di kali et kaipaammoan di nemnem, isonga din kanas na en si Cristo din Kali et laydena ay kalien en sisya di pangammoan di ipogaw sin nemnem Diyos. † **1:6** Si Juan ay nay et si Juan ay Mamonbonyag ay baken din pasolot Jesus ay nangisolat isna.

din namati en sisya. Daida di inyaanas kalin-tegan ay manbalin si anak Diyos. ¹³ Din nanbalinan da ay anak Diyos et baken naipogawan, tan baken maipoon sin nandaagan di sin-asawa ya din panggep da ay waday anak da, mo adi et maipoon sin panakabalin Diyos.

¹⁴ Din Kali et nanbalin si ipogaw et nakitettee en dakami. Masemaseg-ang sisya ya pag tet-ewa din inbagbaga na. Inila mi din kinadiyos na ay din kinadiyos di bogbogtong ay Anak Diyos ay napo en Ama na.

¹⁵ Pinaneknekan Juan sisya ay nangwani, “Si naey din inbagbagak sin nangwaniak en dakayo en nangatngato mo sak-en din omonod, tan sin daanak pay bomalaan, nawawadas sisya.” ¹⁶ Begew sin dakdake ay seg-ang na, kankanayon ay binbindisyonanas datako am-in ay mamati. ¹⁷ Tan inpaammon Diyos din linteg na babaen en Moses, ngem din seg-ang na ya din tet-ewa ay maipanggep en sisya et inpaammo na en datako babaen en Jesu Cristo. ¹⁸ Maga di nakaila en Diyos, ngem din bogbogtong ay Anak na ay kadwan Ama na si kankanayon et sisya di nangipaammo.

*Din Inpaneknek Juan ay Mamonbonyag
(Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8; Luc. 3:1-18)*

¹⁹ Sin namingsan, waday papadi ya Levita ay inmey sin kad-an Juan. Inbaan di papangolon di Judio ed Jerusalem si daida ta en da pooten en Juan mo sinos sisya. ²⁰ Adi insaot Juan din

katet-ewa na mo adi et inpodno na ay nangwani,
 “Bakenak din Messias.”[‡]

²¹ “Sino ka ngarud? Ay sik-a si Elias?” kanan da.
 “Baken,” kanana.

“Ay sik-a ngata din omali ay mamadto?”[§] kasin
 dan inpoot.

“Baken,” kanana.

²² “Yan sino ka ngarud? Ibagam kod tan siyat
 way isongbat mi sin nangibaa en dakami. Sinoy
 pangwanim sin awak mo?” kanan da.

²³ “Sak-en di natongpalan di inpadton Isaias ay
 wada sin lugar ay magay omili di mangibogbogaw
 ay mangmangwani, ‘Isagana yo din danan di Apo
 ta maidoritso’ ”* kanan Juan.

²⁴ Asi et inbagan din doy inbaan di Fafariseo,
²⁵ “Mo baken ka din Messias ya baken kas Elias ya
 din omali ay mamadto, apay ngarud ay manbon-
 bonyag ka?”

²⁶ Sinongbatan Juan ay nangwani, “Danom
 anggoy di ibonyag ko en dakayo, ngem waday
 nakipipika en dakayo ay adi yon ammo. ²⁷ Sisya
 di omonod en sak-en, et begew din kinangato
 na, adiak maikari ay olay mangobad sin galot di
 sapatos na.” ²⁸ Naamag na ed Betania sin demang
 di ginawang ay Jordan ay nanbonbonyagan Juan.

Din Karneron En Diyos

²⁹ Sin kabigatana, inilan Juan si Jesus ay omal-
 ali yan kanana ay nangiarig, “Dooy din karnero ay

[‡] **1:20** Din Messias (sin kalin di Judio) ono Cristo (sin Griego) et esa
 ay titulo. Din olog na et din dinotokan Diyos ay manturay. **§ 1:21**
 Malakias 4:5. * **1:23** Isaias 40:3.

indawat Diyos ay maidaton ay mangaan sin basbasol di ipogaw. ³⁰ Sisyá di inbagbagak ay omonod ay nangatngato mo sak-en, tan sin daanak bomalaan, nawawadas sisyá. ³¹ Olay sak-en et adiak ammo ed idi mo sinos sisyá. Ngem inmaliak pay dedan ay mangibonyag si danom ta say maipaamos sisyá en dakayo ay Israelita. ³²⁻³³ Ed idi, kanak, adiak am-ammos sisyá. Ngem asi et din nangibaa en sak-en ta enak ibonyag di danom et kanana, ‘Din ilaem ay pomatongan ya pantean di Ispiritok et sisyá di mangibonyag si Ispirito Santo.’ Yan siya et sa inilak din Ispirito Santo ay kaman kalapati ay binmaba ay napod langit et nantee en sisyá. ³⁴ Siya say inilak, isonga paneknekak en dakayo ay sisyá di Anak Diyos.”

Din Damo Ay Papasolot Jesus

³⁵ Sin kasin napat-a, wadas di da Juan ya dowá ay pasolot na. ³⁶ Inila nas Jesus ay malablabas yan kanana, “Si dooy din karneron en Diyos.” ³⁷ Idi dinngen din doway pasolot na din nangwanianas di, kaonod da en Jesus. ³⁸ Manwingi pay si Jesus, inila na din omon-onod en sisyá et kananan daida, “Ay way ibaga yo?”

“Intoy panteteam ay Rabbi?” kanan da ay sinombat. (Din olog di Rabbi et maestro.)

³⁹ “Omali kayot ilan yo,” kanana. Isonga nakiey da et inila da din panteteana. Isdi di nakiteean da en Jesus nanlogi sin alas kowatro engganas nalabi.

⁴⁰ Di esa en daida ay nanngé sin inbagan Juan ya nakiey en Jesus et si Andrew ay iyogtan en Simon Pedro. ⁴¹ En kaanap en Simon et kanana en sisyá,

“Dintengan mi din Messias” (laydena ay kalien, din Cristo). ⁴² Asi na et ikoyog si Simon sin kad-an Jesus.

Insin-eng Jesus sisya yan kanana, “Sik-a si Simon ay anak Juan. Mabdayan ka si Cefas.” (Din ngadan ay nay et iso na en Pedro yan din olog na et bato.)

Din Namatian Aben Da Felipe En Nataniel En Jesus

⁴³⁻⁴⁴ Sin kasin napat-a, ninemnem Jesus ay emey ed Galilea. Dintenganas Felipe ay kailian da Andrew en Pedro ay taga-Betsaida yan kanana en sisya, “Manbalin ka et si pasolot ko.”†

⁴⁵ Si Felipe pay et ena dinatngan si Nataniel yan kanana en sisya, “Dintengan mi din ipogaw ay insolat Moses ya insolsolat aben di mamadto. Sisya si Jesus ay taga-Nazaret ay anak Jose.”

⁴⁶ Asi et kanan Nataniel, “Ay siya mo waday siged ay mapo ed Nazaret?”

“En ta ngarud ta en ka ilaen,” kanan Felipe ay sinombat.

⁴⁷ Sin nangilaan Jesus en Nataniel ay omal-ali, kanana, “Si naey di tet-ewa ay Israelita, tan magay siksikap na.”

⁴⁸ Pag pooten Nataniel, “Intoy nangammoam aya en sak-en?”

“Inilak sik-a sin poon di kaiw ay igos sin daan pangayagan Felipe en sik-a,” kanan Jesus ay sinombat. ⁴⁹ Pag et kanan Nataniel, “Apo maestro, sik-a od baw din Anak Diyos. Sik-a di

† **1:43-44** Din kanana sin Griego et: Omonod ka... Di laydena ay kalien et makiey en Jesus ay pasolot na.

Arin di Israel.” ⁵⁰ Kanan aben Jesus, “Mamati ka begew sin nangwaniak en inilak sik-a sin poon di kaiw ay igos, ay baken siya? Awni abe et mailam di nakaskasdaaw ay maam-amag mo sinay.” ⁵¹ Pag nan kanan en daida, “Tet-ewa nan ibagak en dakayo ay awni et ilaen yo ed langit ay mabobokatan. Et pag kayon ilaen din aanghel en Diyos ay em-emey ed langit ya bomabbaba en saken ay Anak di Ipogaw.”

2

Din Kasal Ed Cana

¹ Idi inmey di doway ay agew, waday kasal ed Cana sin probinsiya ay Galilea. Wadas di si inan Jesus, ² ya siya abe en da Jesus ya din papasolot na, tan naayagan da abe. ³ Idi naabos din arak,* kanan inan Jesus en sisya, “Naabosan das arak.”

⁴ Kanan Jesus, “Ina, olay bay-am ta asiak makaoway, tan daan di timpo ay panongpalak sin planon Diyos.” ⁵ Pag kanan inan Jesus sin mantagtagay, “Tongpalen yo di am-in ay itogona en dakayo.”

⁶ Waday ogalin di Judio ay maipanggep si kosto ay iyat di manbo. Isonga waday naisasaad ay enem ay koli ay dadakke ta say os-osalen da. Di laonen di esa et emey ay lima ay lata.† ⁷ Kanan Jesus sin mantagtagay, “Pon-en yo din am-in ay koli ay sanas danom.” Et say inyat da di. ⁸ Pag nan kanan en daida, “Gomaok kayo ta en yo iyaan

* **2:3** Din arak di Judio, naamag si danom di obas. Kaman tapey di kapigsa na. † **2:6** Lima ay lata ono sin-gasot ay litro ono downpo ono tolonpo ay galon.

din pangolo ay makaammo si makan ya inom.” Et inyaan da. ⁹ Ngem din pangolo ay doy et adi na ammo di napoan din arak, tan din nangaok anggoy sin koli di nakin ammo. Siya di, idi tinam-tamana din danom ay nanbalin si arak, inayagana din mangasawa ¹⁰ yan kanana en sisya, “Ogalin di ipogaw ay pangon-onaen da di kam-isan ay arak. Et mo nakainoinom da, asi da paanongosen di maamsit. Ngem sik-a pay, indolin mo baw din kam-isan enggana ed wani.”

¹¹ Din nay inamag Jesus ed Cana ay ili ed Galilea et say damo ay sinyal ay nangipailaana sin kinadiyos na. Et namnamed ay namati din papasolot na en sisya. ¹² Makdeng pay din kasal, inmey da Jesus en ina na, din aag-i na ya papasolot na ed Capernaum, et nantetee das di si piga ay agew et anggoy.

Din Nangipabelaan Jesus Sin Man-ilaklako Sin Timplo

(Mat. 21:12-17; Mar. 11:15-19; Luc. 19:45-48)

¹³ Idi dandani din fiestan di Judio ay makwani en Nalabas, inmey da Jesus ed Jerusalem. ¹⁴ Sinenggep sin Timplo yan dinatngana di man-ilaklakos baka, karnero ya kalapati ya din mansoksokat si pilak. ¹⁵ Kaamag et si lobid ay split yan inpabela nas daida pati din karnero ya baka. Inwalang na abe din pilak di mansoksokat yan tinokang na din lalamisaan da. ¹⁶ Asi na et kanan sin man-ilaklakos kalapati, “Kaanen yo sa damdama! Adi yo panbalinen din beey Amak si

panmarkitan!” ¹⁷ Et pag nemnemen din papasolot na din inpaisolat Diyos ay kanana, “Di palalo ay mangisaksakitak sin beey mo et say kateyak.”[‡]

¹⁸ Idi siya di, kanan di papangolon di Judio en sisya, “Sinoy sinyal si pailam en dakami ay waday kalebbengam ay nangiyat sidi?”

¹⁹ Kanan Jesus, “Bakasen yo din Timplo ay nay ta asiak kasin saaden si tolo ay agew.”

²⁰ Asi da et kanan, “Opatapolo ya enem ay tawen ket di naamagan din Timplo ay nay, asi ka et kanan en saadem kasin si tolo ay agew?” ²¹ Ngem din Timplo ay inbagan Jesus et din awak na.

²² Siyat kasin natago, asi ninemnem din papasolot na din kali na ay sana. Et pag dan patien din inpaisolat Diyos ya din inbagan Jesus.

²³ Ad-ado da ay namati en sisya sin naki-fiستاana ay sana ed Jerusalem, tan inila da din nakaskasdaaw ay sinyal ay inam-amag na.

²⁴ Ngem adi intalek Jesus din awak na en daida,

²⁵ tan ammo na din ogalin di am-in ay ipogaw. Adi na masapol di mangibaga en sisya si wadas nemnem da, tan inaammo na met dedan.

3

Din Nakingalatan Jesus En Nicodemus

¹ Waday pangolon di Judio ay manngadan si Nicodemus ay naitatapi sin bonggoy di Fariseo.

² Sin namingsan ay labi, inmey sin kad-an Jesus yan kanana en sisya, “Apo maestro, ammo mi ay inbaan Diyos sik-a ay man-itdo en dakami. Tan maga polos di makaamag sin nakaskasdaaw

[‡] **2:17** Salmo 69:9.

ay sinyal ay inam-amag mo mo magas Diyos en sisya.”

³ “Tet-ewa nan ibagak en sik-a,” kanan Jesus ay sinombat. “Mo adi kasin maianak di ipogaw, adi mabalin ay makilak-am sin panturayan Diyos.”

⁴ Et pag pooten Nicodemus, “Intoy iyat ngin di nakay ay maianak kasin? Ay makataoli aya sin eges di ina na ta asi maipidwa ay maianak?”

⁵ “Tet-ewa nan ibagak en sik-a,” insongbat Jesus. “Mo adi maianak di ipogaw si danom ya si Ispirito Santo, adi mabalin ay maitapi sin panturayan Diyos. ⁶ Tan din ianak di ipogaw et naipogawan, ngem din ianak pay di Ispirito Santo et naispiritoan. ⁷ Adi ka ngarud masdaaw sin inbagak en masapol ay maianak kayo kasin. ⁸ Tan olay mo adi maawatan di iyat na ay maamag, maamag met laeng. Kaman din dagem. Adi tako ammo din kapkapoana ya din em-emeyana, tan oway di iyaat na, ngem liknaen tako pay dedan. Iso na sin am-in ay maianak si Ispirito Santo.”

⁹ Pag kasin pooten Nicodemus, “Intoy iyat ngin nina ay maamag?”

¹⁰ Kanan Jesus, “Esa ka ay madayaw ay maestro isnan ed Israel, ngem adi ka maawatan? ¹¹ Tet-ewa nan ibagak ay din kalien mi et din ammo mi ya inila mi. Ngem dakayo pay et adi yo awaten din kankanan mi. ¹² Nay inpaammok en dakayo di maipanggep sin nay kalotaan, ngem adi yo patpatien. Mo siya sa, intoy iyat yo ngin ay mamati mo way dad-atek si maipanggep ed langit? ¹³ Maga met di kinmayang ed langit mo adi et sak-en anggoy ay Anak di Ipogaw ay binmaba ay

napod langit. ¹⁴ Yan din maamag en sak-en et kaman din naamag sin sinan eweg ay intakap ya inkayang Moses si posti sin nandad-anan da sin lugar ay magay omili.* Tan sak-en abe ay Anak di Ipogaw et masapol ay maitakapak sin krus ya maikayangak ¹⁵ ta say mo sino di mamati en sak-en et waday biyag na ay iwed patingga na,” kanan Jesus.

¹⁶ Gapo ta peteg di layad Diyos sin ipogaw isnan lobong, inbaa na din bogbogtong ay Anak na ta say mo sino di mamati en sisya, adi kaisian en Diyos ta madosa, mo adi et wada en sisya di biyag ay iwed patingga na. ¹⁷ Tan adi inbaan Diyos din Anak na isnan lobong ta keddengana di kaipoipogaw, mo adi et ta maisalakan da babaen en sisya. ¹⁸ Isonga din mamati en sisya et adi da met madosa. Ngem din adi mamati et enggay nakeddengana da ay madosa, tan adi da gayam namati sin bogbogtong ay Anak Diyos.

¹⁹ Siya nay begew si nakeddengana da. Inmali isnan lobong din silaw ay maninggaw si nemnem di ipogaw, ngem pinatpateg da din mabolinget mo din mapat-a, tan lawa di inam-amag da. ²⁰ Tan din mangam-amag si lawa et sigaan da din silaw, et adi da sag-enan tan into et mo maipaila di basol da. ²¹ Ngem din mangon-onod si tet-ewa et omasag-en da sin silaw ta dalon maipaila ay si Diyos di nakin amag sin siged ay am-amagen da.

Din Pangwanin Juan En Jesus

* **3:14** Bilbilang 21:4-9.

²² Pag emey da Jesus ya din papasolot na sin probinsiya ay Judea et nantettee das di ay manbonbonyag. ²³ Si Juan abe et manbonbonyag ed Enon ay naisag-en ed Salim, tan ad-adoy danom sisi. Nan-inonod di ipogaw ay emey en sisya ta en da manpabonyag, ²⁴ tan daan pay laeng maibalod si Juan.

²⁵ Din papasolot Juan et waday nakisongbatan da si esa ay Judio maipanggep si iyat di bonyag. ²⁶ Siya di, inmey din papasolot ay sana en Juan. Kanan da, “Apo maestro, ay manemnem mo din gait mo sin kawadam ed demang di Jordan, ay din inbagbagam met laeng? Wada kano ay manbonbonyag, yan am-in ay ipogaw et em-emey dan sisya.”

²⁷ Sinongbatan Juan yan kanana, “Olay mo sino ay ipogaw et maga di awatena ay kasasaad mo baken si Diyos di mangidawat. ²⁸ Dinnye yo dedan din inbagak en bakenak din Messias mo adi et din inbaan Diyos ay mamangpango mo sisya. ²⁹ Din kasasaad ko et kaman din gait di mangasawa ay makaammo sin saganan di kasal. Olay mo baken sisya di akin asawa sin babai, peteg di layad na pay dedan ay maitapi sin kasal, tan dengngena di ibagbagan di gait na. Isonga sak-en abe ay nangisagana si ipogaw para sin omalian di Messias et peteg di layad ko ed wani. ³⁰ Masapol ay maipanggatngatos sisya dowanak pay bomabbaba.”

Din Kinangaton Di Napo Ed Langit

³¹ Mo din napo sin daga et naidagaan, isonga din kalkaliena et naidagaan met laeng. Ngem

mo din napo ed langit, sisya di kangatoan si am-in. ³² Kalkaliena di inila ya dinnge na, ngem atatik di mamati sin ibagbaga na, olay mo sisya di kangatoan. ³³ Ngem din mamati et paneknekan da ay tet-ewa din kalin Diyos, ³⁴ tan say ibagbagan din inbaan Diyos din kalin Diyos met laeng. Tan sisya di inyaan Diyos sin am-in ay panakabalin di Ispirito na. ³⁵ Tan si Diyos Ama et laylaydena din Anak na, et inpolang na di am-in en sisya. ³⁶ Mo sino di mamati sin Anak na et waday biyag na ay iwed patingga na, ngem din adi manongpal sin Anak na et maga en sisya din biyag ay nay, mo adi et dosaen Diyos ay eng-enggana.

4

Din Nakingalatan Jesus Sin Babai Ay Taga-Samaria

¹ Din Fafariseo et nadamag da ay ad-ado kano di aw-awisen ya bonbonyagan Jesus ay pasolot na mo si Juan. ² Ngem di katet-ewa na et baken si Jesus di namonbonyag mo adi et din papasolot na anggoy.

³ Idi inammoan da Jesus ay say nadamag din Fafariseo, kinmaan da ed Judea ta mantaoli da ed Galilea. ⁴ Masapol ay mandan da sin sakopen di Samaria, ⁵ et sinmawang da ed Sikar ay esa ay ili isdi. Din ili ay doy et asag-en sin daga ay intawid Jacob sin anak na ay si Jose ed nabaon. ⁶ Wada abes di din bobon ay kinaotan Jacob. Nabbay si Jesus sin nandad-anana tan enggay omalas dosi, et katokdo sin kad-an di bobon ay sana. ⁷⁻⁸ Din papasolot na pay et inmey da sin ili ta en da manlakos kanen da.

Idi nadipos da, waday babai ay man-ili ed Samaria ay en nanakdo. “Man-inomak kod,” kanan Jesus en sisya.

⁹ “Aw a, ngem Judio ka met. Apay ngin ay mankedaw kas danom en sak-en ay babai ay taga-Samaria?” kanana ay sinombat. (Tan din Judio et adi da iman makipolpolapol si taga-Samaria.)*

¹⁰ Kanan pay Jesus, “Mo ammom koma din idawat Diyos ya mo sinoak ay mankedkedaw si danom, sik-a et koma di mankedaw en sak-en ta asiak iyaan sik-as danom ay mangidawat si biyag.”

¹¹ Asi et kanan din babai, “Apo, maga met di igaok mo yan sana ay malosong din bobon. Into ngin di pangaam si danom ay mangidawat si biyag? ¹² Ay napatpateg ka aya mo din ap-apo tako ay si Jacob? Tan sisya met di nangitawid sin bobon ay nay, yan say nanaksakdoana ya din aan-ak na si inin-inom da ya din talaken da.”

¹³ Kanan aben Jesus ay sinombat, “Mo sino di man-inom sin danom ay sana, manbigaw kasin.

¹⁴ Ngem din man-inom pay sin danom ay idawat ko, adi kabigbigaw. Tan din danom ay idawat ko et manbalin si kaman obbog sin awak na ay adi katkatdok ay mangidawat en sisya si biyag ay eng-ggana.”

¹⁵ Pag kanan din babai, “Apo, omya ka kod sin danom ay sana ta adiak kabigbigaw ya adiak masapol ay omalialis na ay en manakdo.”

* **4:9** Di esa abe ay kaiologan nina sin Griego et: (Tan din Judio et adi da iman pan-inoman din os-osalen di taga-Samaria.)

¹⁶ Kanan Jesus, “En ka ayagan si asawam ta omali kayos na.”

¹⁷ “Maga met di asawak,” insongbat din babai.

Kanan aben Jesus, “Tet-ewa kayman san kanam en magay asawam, ¹⁸ tan namin lima ka ay naki-asawa, yan din kabebbeey mo ed wani et baken mon asawa.”

¹⁹ Pag kanan din babai, “Apo, mamadto ka baw! Waday ibagak en sik-a. ²⁰ Din dontog ay nay et say nandaydayawan di ap-apo mi en Diyos ed nabaon. Ngem dakayo ay Judio et kanan yo en ed Jerusalem anggoy di kosto ay pandaydayawan di ipogaw en Diyos.”

²¹⁻²² Asi et kanan Jesus, “Ina, dakayo ay taga-Samaria, adi yo met ammo si Diyos ay day-dayawen yo, ngem dakami pay ay Judio et ammo mi, tan din mangisalakan si am-in ay ipogaw et naianak si Judio. Patiem man din nay kanak. Sin domateng ay timpo, baken sin dontog ay nay ya baken aben ed Jerusalem di pandaydayawan di ipogaw en Diyos Ama. ²³ Di katet-ewa na et enggay dinmateng din timpo ay din kosto ay mandayaw en Diyos Ama et naimposoan di panangdayaw da en sisya babaen sin Ispirito na ay maibasar sin tet-ewa ay kinadiyos na. Tan layden Diyos ay say iyat di ipogaw ay mandayaw en sisya. ²⁴ Si Diyos et ispirito gamin. Isonga din mandayaw en sisya et masapol ay naimposoan di panangdayaw da babaen sin Ispirito na ay maibasar sin tet-ewa ay kinadiyos na.”

²⁵ Pag kanan din babai, “Ammok kayman ay omali din Messias (ay mangadanan si Cristo). Et mo omali, ipaammo na di am-in en datako.”

²⁶ “Yan sak-en adi di, ay makingalngalat en sika,” kanan Jesus.

²⁷ Idi siya et di, kadateng din papasolot na. Nasdaaw da, tan makingalngalat si babai, ngem maga en daida di nanpoot mo sinoy layden din babai ya mo sinoy begew ay makingalngalat si Jesus en sisya.

²⁸ Siya et di, kaipayag din babai sin sinakdo na et kataoli sin ili. Kanana sin ipogaw ay wadas di, ²⁹ “Omali kayot ilaen yoy lalaki ay nangibagan sak-en sin am-in ay inam-amag ko, mo sisya et din kanan da en Messias.” ³⁰ Et inmey da sin kad-an Jesus.

³¹ Idi nadipos din babai, inpidwapidwan din papasolot Jesus ay nangwani en sisya, “Apo maestro, mangan ka et.”

³² Ngem kanana, “Kosto, tan waday kinan ko ay adi yon ammo.”

³³ Siya et di nan-asipoot din papasolot na, “Ay wada ngata di nangialis kinana?”

³⁴ Pag kanan Jesus, “Siya na di kanek, din panongpalak sin layden di inmibaa ta say makdeng di obla ay inpaamag na en sak-en. ³⁵ Waday apat yo ay kanana, ‘Wada di opat ay bowan pay, asi domateng di pinag-aani.’ Ngem kanak en dakayo en enggay pinag-aani ed wani. Ilaen yo man din omal-ali ay ipogaw. Daida di iarig kos naom ay pagey sin payew, tan maani da koma. ³⁶ Din man-ani et malagboan da, ya din ipogaw ay anien da et gon-oden da di biyag ay iwed patingga na. Isonga din nangibonobon sin kalin Diyos et makiragsak da sin man-ani. ³⁷ Tet-ewa iman din

apat di ipogaw ay kanana, ‘Manbonobon di esa, man-ani abey esa.’ ³⁸ Tan inbaak si dakayo ay mangani si adi yo nanling-etan, et nay gon-oden yo din oblan di odom,” kanan Jesus sin papasolot na.

³⁹ Mo din taga-Samaria ay man-ili ed Sikar, ad-ado da ay namati en Jesus begew din nangwanian din babai en inbagan Jesus en sisya di am-in ay inam-amag na. ⁴⁰ Isonga idi sinmawang da sin kad-an Jesus, inpakodan da ta makitee en daida. Et nantees di si doway agew. ⁴¹ Ad-ado pay di namati en sisya begew sin inbagbaga na. ⁴² Et pag dan kanan sin babai, “Din pamatian mi ed wani et baken anggoy manbegew din inbagam mo adi et begew tan dinnge mi din inbagbaga na, et ammo mi ay sisya tet-ewa di mangisalakan si kaipoipogaw isnan lobong.”

Din Nangagasan Jesus Sin Anak Di Esa Ay Manturay

⁴³ Idi nakdeng din doway ay agew, kinmaan da Jesus ed Samaria et inmey da sin probinsiya ay Galilea. ⁴⁴ Tan waday inbagan Jesus ed idi ay maga di mamadto ay bigbigen di kailiana. ⁴⁵ Idi sinmawang da ed Galilea, sinangailin din omilis sisya, tan inila da din am-in ay inam-amag Jesus ed Jerusalem sin nakifiestaan das di.

⁴⁶ Idi siya di, nantaolis da Jesus ed Cana ay ili ed Galilea ay nangipabalinanas danom si arak. Sin dinmatnganas di, wada di esay opisyal di go-bierno ed Capernaum ay mansakit di anak na ay lalaki. ⁴⁷ Idi nadamag na ay sinmawang si Jesus ed Galilea ay napo ed Judea, en nanpakpakaasi en sisya ay emey koma ed Capernaum ta ena agasan

din anak na ay enggay matmatey. ⁴⁸ Kanan Jesus en sisya, “Ay peteg kayo kayman! Mo magay ilan yos nakaskasdaaw ay sinyal, adi kayo mamati.”

⁴⁹ Dowan et kanan din opisyal, “Apo, emey ta paabe ta adi matey din anak ko.”

⁵⁰ Pag kanan Jesus, “Emey ka et. Laton ay matago din anak mo.” Pinati na din kalin Jesus et doy ay somaa.

⁵¹ Idi wada pay laeng sin danan sin napat-aana,† inabat na di baa na ay nangibaga en matmatago din anak na. ⁵² “Pig-an pay di nailatonana?” pinoot din opisyal.

“Nakaan din atong di awak na ed nasdem sin ala una,” kanan da.

⁵³ Pag nemnemen din opisyal ay siya di din oras ay nangwanian Jesus en, “Laton ay matago din anak mo.” Siya di, namatis sisya ya am-in da ay bemeey. ⁵⁴ Siya na di maikadwa ay nakaskasdaaw ay sinyal ay inamag Jesus ed Galilea sin napoana ed Judea.

5

Din Nangagasan Jesus Sin Lalaki Ed Betzata

¹ Idi nakdeng pay di, wada di fiestan di Judio ed Jerusalem et en nakifesta si Jesus. ² Ed Jerusalem, sin asag-en sin pasbol di karnero, waday nabyeng ay posong ay nginadanan di Judio si Betzata.* Sin benget na, waday lima ay ababong ³ ay pansidsidoman di mansakit. Waday

† **4:51** Emey ay tolonpo ya dow a kilometro di kaaddawin di Capernaum ed Cana. * **5:2** Din naisolat si odom ay manuskrito sin Griego et: Betesda. Din naisolat abe si odom et Betsaida.

nagodab, waday napilay, ya wada abey paralitiko. Ad-ado da di binmabaktad isdi [ay manman-ed sin pankibyawon di danom. ⁴ Tan sagpamingsan kano, waday anghel en Diyos ay en mantab-aw ay mangibyaw sin danom. Yan din mangon-ona ay mantab-aw sin danom sin pangibyawon di anghel et makaan mo sinoy sakit na.]†

⁵ Waday lalaki sidi ay nansaksakit si tolonpo ya wao ay tawen. ⁶ Idi inilan Jesus sisya ya inamoana ay nabayag ay binmabaktad sidi, kanana en sisya, “Ay laydem ay mailatonan?”

⁷ Sinongbatan din lalaki ay nangwani, “Laydek, Apo, ngem maga di mangiey en sak-en sin danom mo makibyaw. Pinadapadas ko ay emey, ngem sin daanak domateng, wada et di enggay nangon-ona.”

⁸ Pag kanan Jesus, “Ibangon mo, bidkingem san abek mo ta mandan ka.” ⁹ Et nailatonan ay dagos, kabidking sin abek na, et pag mandan.

Naamag na sin agew ay pan-ibbayan. ¹⁰ Isonga kanan di papangolon di Judio sin lalaki ay sana, “Kontran di linteg tako ay egnam san abek mo, tan ed wani et agew ay pan-ibbayan.”

¹¹ “Aw kayman,” kanan din lalaki. “Ngem din nangagas en sak-en et kanana met en, ‘Bidkingem san abek mo ta mandan ka.’ ”

¹² “Yan sino ngin damdama san nangwanis sa?” pinoot da. ¹³ Ngem din lalaki ay sana et adi na ammo mo sino di nangagas en sisya, tan enggay nadipos si Jesus ay nilingban di nabeweg ay ipogaw.

† 5:4 Din linaon di [...] et maga sin kaad-adoan ay manuskrito sin Griego.

¹⁴ Maaw-awni pay, dinatngan Jesus sin Timplo yan kanana en sisya, “Ilam, nay nailatonan ka. Adi ka kasin manbasbasol tan mo waday mapasamak en sik-a et nakarkaro mo sin damo.”

¹⁵ Pag emey din lalaki et inpaammo na sin pangolon di Judio ay si Jesus di nangagas en sisya. ¹⁶ Et say nangilogian da ay namalpaligat en Jesus, tan waday inam-amag na ay kaman nina sin agew ay pan-ibbayan. ¹⁷ Kanan Jesus en daida, “Si Amak et adi na polos isalsaldeng di obla na, isonga sak-en abe et itoltoloy ko ay man-obla.” ¹⁸ Siya et di, nasepsep ay inapasnek dan nemnem da ay mamse en sisya. Tan adi na et anggoy nilabsing din linteg maipanggep sin agew ay pan-ibbayan mo adi et aben inis-o nan awak na en Diyos ay mangwani en si Diyos di Ama na.

Din Kalebbengan Jesus Ay Anak Diyos

¹⁹ Kanan Jesus en daida, “Tet-ewa nan ibagak en dakayo. Sak-en ay Anak Diyos et maga di mabalin ay amagek si bokod ko mo adi et amagek anggoy din ilaek ay am-amagen Amak. Mo sinoy amagena et siya abey amagek. ²⁰ Tan si Amak et laylaydenas sak-en. Isonga ipappaila na en sak-en di am-in ay am-amagena. Yan wada abey pail-ila na en sak-en ay nakaskasdaaw mo din inamag ko ay nay. Et masdaaw kayo adi.” ²¹ Tan si Amak et tagoena di natey, et siya abey iyat ko ay Anak na, tan tagoek mo sino di laydek ay tagoen. ²² Si Amak abe et maga polos di okomena mo adi et inpolang na en sak-en ay Anak na din kalebbengan ay mangokom, ²³ ta say dayawen di am-in ay ipogaw sak-en ay kaman din iyat da ay manaydayaw en

Amak. Din adi mandayaw en sak-en et adi na aben dayawen si Amak ay nangibaa en sak-en.

²⁴ “Tet-ewa nan ibagak en dakayo. Mo sino di mamati sin kankanak ya mamati abe sin nangibaa en sak-en, waday biyag na ay iwed patingga na. Adi makeddeng an ay madosa, tan enggay nakdeng di naisianana en Diyos yan naidawtan si biyag ay eng-enggana. ²⁵ Tet-ewa abe nan kanak. Am-in ay ipogaw et kaman dan natey, tan naisisian da en Diyos. Ngem enggay dinmateng din timpo ay olay din kaman natey et dengngen da din kalik ay Anak Diyos, yan din mamati sin dinnge da et matago da tet-ewa. ²⁶ Tan si Amak di mangidawat si biyag. Et siya abe en sak-en, tan indawat na en sak-en din kalebbengan ay mangidawat si biyag. ²⁷ Indawat na abe en sak-en ay Anak na din kalebbengan ay mangokom, tan sak-en din Anak di Ipogaw. ²⁸ Adi kayo masmasdaaw sin nay inbagak, tan sin tapin di agew, am-in din natey et dengngen da din kalik ²⁹ yan bomala da sin naiponponan da. Din nangamamag si siged et matago da ta say gon-oden da di biyag ay eng-enggana, ngem din nangamamag si lawa et matago da ta say makeddeng an da ay madosa. ³⁰ Maga di mabalin ay amagek si bokod ko, tan di iyat ko ay mangokom et maibasar si ibagan Diyos en sak-en. Isonga kosto di iyat ko ay mangokom, tan baken din laydek di onodak mo adi et din layden di nangibaa en sak-en.”

Din Mangipaneknek Si Maipanggep En Jesus

³¹ “Mo sak-en anggoy di mangipaneknek si maipanggep sin awak ko, adi met mapati din

ibagak. ³² Ngem wada abe si Amak ay mangipanekek si maipanggep en sak-en, et ammok ay tet-ewa di ibagbaga na maipanggep en sak-en.

³³ “Wada pay di inbaa yo ay en nanngge en Juan, yan inbaga na di katet-ewan di maipanggep en sak-en. ³⁴ Adiak od masapol di ipogaw ay mangipanekek si maipanggep en sak-en. Ngem ipanemnem ko pay dedan en dakayo din inbagan Juan ta say pasien yo koma ya maisalakan kayo. ³⁵ Si Juan et maiarig si silaw ay mansilaw, yan ginan-ganas yo di nanilsilawana sin nemnem yo si sinkaattikan. ³⁶ Ngem waday mangipanekek en dakayo sin katet-ewan di inbagbagak ay madagdagsen mo din inbagan Juan. Tan din obla ay tongtongpalek ay inpaamag Amak en sak-en et siya di din mangipanekek ay si Amak di nangibaa en sak-en. ³⁷ Yan si Amak ay nangibaa en sak-en et sisya ay mismo di nangipanekek si maipanggep en sak-en. Ngem adi yo polos dindinngge din kali na ya adi yo aben inil-ila din iso na. ³⁸ Adi yo aben inigto din inbaga na sin nemnem yo, tan adi yo pasien sak-en ay inbaa na. ³⁹ Adaadalen yo din inpaisolat Diyos ed nabaon, tan ipagarup yo ay mo say iyat yo di, waday biyag yo ay iwed patingga na. Ngem sak-en dedan di kankanan din naisolat ay sana, ⁴⁰ yan sigaan yo pay dedan ay maitapi en sak-en ta idawat ko koma en dakayo di biyag.

⁴¹ “Adiak masapol ay omit-ek di ipogaw, ngem olay mo say masapol ko koma, baken dakayo di omit-ek, ⁴² tan ammok dedan di nemnem yo ay magay layad yo en Diyos. ⁴³ Nay inmaliak sina

ay si Amak di nangidawat si kalebbengak, yan adi kayo omawat. Ngem mo waday esa ay omali ay mangit-ek sin mismo ay kalebbengana, sisya di awaten yo. ⁴⁴ Intoy iyat yo aya ay mamati? Tan din layden yo et din pan-asidayawan yo, ngem adi yo pagan-ano din pangit-ekan di es-esa ay Diyos en dakayo. ⁴⁵ Olay siya di, adi yo koman kanan en sak-en di mangidarum en dakayo en Amak, tan din mangidarum en dakayo et din insolat Moses. Namnamaen yo ay maisalakan kayo mo pasien yo din insolat Moses ay sana. Ngem adi yo met pasien, ⁴⁶ tan mo pasien yo koma, pasien yo koma abes sak-en, tan din insolat Moses et sak-en di ibagbaga na. ⁴⁷ Ngem gapo ta adi yo pasien din insolat na ay sana, intoy iyat yo ngarud ay mamati sin kankanak?”

6

Din Namakanan Jesus Sin Kaipogaw Ay Nasurok Si Lima Ay Libo

(Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Luc. 9:10-17)

¹ Idi inmey di piga ay agew, inmagadang da Jesus ya din papasolot na sin annawa ay lebeng ay Galilea ay nginadanan da abe si Tiberias. ² Ad-aad-ado di ipogaw ay inmon-onod en daida, tan inila da din nakaskasdaaw ay inam-amag na en daida ay mansakit. ³ Pag manikid da Jesus si bilig et tinmokdo das di. ⁴ Din timpo ay doy et dandani din fiestan di Judio ay makwani en Nalabas.

⁵ Idi tinamang Jesus din ad-ado ay ipogaw ay em-emey sin kad-an da, kanana en Felipe, “Into ngata di pangaan takos kanen da?” ⁶ Ammon

Jesus pay dedan di amagena, ngem pinoot na di ay say pamadas na en Felipe mo sinoy isongbat na.

⁷ Kanan pay Felipe, “Olay piga ay libo* di ilako takos tinapay, adi omanay ta map-eng da, olay pay saat-ik di kanen da.”

⁸ Asi et kanan di esa ay pasolot na ay mangadan si Andrew ay iyogtan en Simon Pedro, ⁹ “Naey di esa ay an-anak ay lalaki ay nanbaon si limay tinapay ay sabog† ya doway piskaw. Ngem pigpiga pay na sin nay kaad-adon di ipogaw.”

¹⁰ “Patokdoen yo kod daida,” kanan Jesus sin papasolot na. Ad-adoy logam sin kad-an das di, et say tinmokdoan din kaipoipogaw. Di kabibilang di nankakay ya babbaro et emey ay lima ay libo.

¹¹ Pag alaen Jesus din tinapay et nan-iyaman en Diyos. Pag nan paiwatwat sin papasolot na sin kaipoipogaw. Siya abe sin piskaw, inpaiwatwat na di kaad-adon di layden di esa ya esa. ¹² Idi nabsog da am-in, kanan Jesus sin papasolot na, “Olnongen yo din binay-an da ta maga di mabalang.” ¹³ Olnongen da pay din nabay-an sin sigod ay lima ay tinapay, sinpo ya doway ay baskit di napay-an sin namekmek ay makan.

¹⁴ Sin nangilaan din kaipoipogaw sin doy ay nakaskasdaaw ay inamag Jesus, kanan da, “Si naey baw adi din mamadto ay pinadtoan da ay omali isnan lobong.” ¹⁵ Ngem si Jesus pay, ammo na ay en da koman piliten sisya ta man-ari en daida. Et kadipos ay emey sin kadondontogan ay ang-anggay na.

* **6:7** Din kanana sin Griego et: doway gasot ay denario. Di esa ay denario et banol di poldiya. † **6:9** Din tinapay ay sabog et say kanen di nabiteg.

*Din Nandakanan Jesus Sin Labaw Di Danom
(Mat. 14:22-33; Mar. 6:45-52)*

¹⁶ Idi malablabi pay, nanballalong din papasolot Jesus sin lebeng, ¹⁷ et nanlogan das bangka ta omagadang da ed Capernaum. Enggay nalabi yan maga pay laeng si Jesus ay maitapi en daida.

¹⁸ Siya et di domateng et di mapges ay dagem yan pomigsa et abe din dalloyon. ¹⁹ Idi inmaddawi das lima ono enem ay kilometro, inila das Jesus ay omas-asag-en en daida ay mandad-an sin labaw di danom. Et inmegyat da. ²⁰ Ngem kanan et Jesus, “Sak-en na! Adi kayo emegyat!” ²¹ Pag manbaliw di nemnem da et layden da ay mangipalogan en sisya sin bangka, yan sinkaattikan yan kasanglad da sin emeyan da.

Din Kaiarigan Jesus Sin Makan Ay Mangidawat Si Biyag

²² Sin napat-a, din kaipoipogaw ay nataynan sin demang na et sinsin-ed das Jesus. Tan ninemnem da ay es-esa ay bangka di wadas di sin labi, et ammo da ay adi nakilogan si Jesus mo adi et din papasolot na anggoy. ²³ Siya di, sinmawang di odom ay bangka ay napod Tiberias et sinmanglad da sin asag-en di nanganan di ipogaw si tinapay idi nakaiyaman si Apo Jesus. ²⁴ Sin nangilaan di kaipoipogaw ay magas da Jesus ya din papasolot na, nakilogan da sin bangka ay sana et inmey dad Capernaum ta en da anapen si Jesus.

²⁵ Idi dinatngan das sisya sin demang di lebeng, pinoot da en sisya, “Apo maestro, pig-an di sinmawangam sina?”

²⁶ Kanan Jesus ay sinombat, “Tet-ewa nan ibagak en dakayo. Anaanapen yos sak-en tan nangan kayos tinapay et nabsog kayo, baken begew tan naawatan yo din nakaskasdaaw ay sinyal ay inilila yo. ²⁷ Baken koma san makan ay madadael di maimongsanan di nemnem yo mo adi et din makan ay mabayag, ay din mangidawat si biyag ay eng-enggana. Din mangidawat sin makan ay nay en dakayo et sak-en ay Anak di Ipogaw, tan inpailan Amak ay Diyos ay inapolbalanas sak-en.”

²⁸ Asi da et pinoot, “Sino ngin di amagen mi ta say tongpalen mi di obla ay layden Diyos?”

²⁹ Sinombat si Jesus, “Siya nay obla ay layden Diyos ay amagen yo. Mamati kayo en sak-en ay inbaa na.”

³⁰ Pag da aben pooten, “Sino ngarud di sinyal ay pailam en dakami ta say mamati kami en sik-a? Sino ngatay amagem? ³¹ Mo si Moses et pinakana din ap-apo tako si manna sin nandad-anan da sin lugar ay magay omili. Et say kanan din inpaisolat Diyos met laeng en, ‘Pinakanas daida si makan ay napod langit.’”[†]

³² Sinongbatan Jesus yan kanana, “Tet-ewa adi nan ibagak en dakayo ay baken si Moses di nangidawat si makan ay napod langit mo adi et si Amak. Yan din kinan da ed idi ay napod langit et baken din tet-ewa ay makan ay idawdawat Diyos en dakayo ed wani. ³³ Tan din tet-ewa ay makan ay idawat Diyos et siya din mapod langit ay mangidawat si biyag sin ipogaw.”

[†] **6:31** Exodo 16:4-5,15; Salmo 78:24. Din kanan da en manna et kaman kinikinittoy ay bin-i ay mankilat ya mam-is. Napod daya sin labi ay kaman andap.

³⁴ Asi da et kanan, “Apo, idawat mo kod en dakami san makan si kanayon.”

³⁵ Kanan pay Jesus ay nangiarig, “Sak-en adi din makan ay mangidawat si biyag. Tan din omali en sak-en ay mamati et adi kasin domagdagaang ya kabigbigaw. ³⁶ Ngem dakayo pay, olay mo inil-ila yos sak-en, adi yo pay dedan mamati. Et siya met laeng din inbagak en dakayo ed idi. ³⁷ Mo sino da pay di italek Amak en sak-en et omali da en sak-en, yan din omali en sak-en et adiak polos pakaa-nen. ³⁸ Tan adiak binmaba ay napod langit ta say amagek din laydek mo adi ta amagek din layden di nangibaa en sak-en. ³⁹⁻⁴⁰ Et din layden Amak ay nangibaa en sak-en et dadlonak ayowanan din intalek nan sak-en ta adi malitaw di olay esa mo adi et kasinak tagoen daida sin kaodian ay agew. Tan laydena ay am-in ay mangammo ya mamati en sak-en et wada di biyag da ay iwed patingga na.”

⁴¹ Asi et nilogian di Judio ay nanmayotmot begew din inbagan Jesus ay sisya din makan ay napod langit. ⁴² “Ay baken si naey aya si Jesus ay anak Jose?” kanan da. “Ammo tako met da ama na en ina na. Apay nga kanana en binmaba ay napod langit?”

⁴³ Sinongbatan Jesus yan kanana, “Adi kayo manmaymayotmot. ⁴⁴ Magay makaali en sak-en ay mamati mo adi awisen Amak ay nangibaa en sak-en, yan daida di tagoek sin kaodian ay agew. ⁴⁵ Tan waday insolat di mamadto ay kanana, ‘Am-in ay ipogaw et itdoan Diyos si daida.’§ Et mo sino

§ 6:45 Isaias 54:13.

da ay mangitneng sin inbagan Amak ta say sisya di pan-adalan da, daida iman di omali en sak-en. ⁴⁶ Adiak layden ay kalien ay waday nangila en Diyos, tan magay nakaila en sisya mo adi et anggoy sak-en ay napo en sisya. ⁴⁷ Tet-ewa adi nan kanak ay din mamati en sak-en et wada en sisya di biyag ay iwed patingga na. ⁴⁸ Tan sak-en din makan ay mangidawat si biyag. ⁴⁹ Din ap-apo yo et nangan das manna sin nandad-anan da sin lugar ay magay omili, yan doy ay natey da pay dedan. ⁵⁰ Din makan pay ay ibagbagak en dakayo ed wani et siya di din kosto ay makan ay napod langit, yan din mangan sin makan ay nay et adi katkatey. ⁵¹ Sak-en met laeng din makan ay matmatago ay napod langit, et mo sino di mangan sin makan ay nay, matagotago ay eng-enggana. Din makan ay nay et din awak ko ay idawat ko ta say mabalin ay matago di kaipoipogaw isnan lobong.”

⁵² Asi et nan-iibaw din Judio ay nangwani, “In-toy iyat ngin san ipogaw ay mangidawat si awak na ta kanen tako?”

⁵³ Kanan aben Jesus, “Tet-ewa adi nan ibagak en dakayo ay mo adi yo kanen din awak ko ay Anak di Ipogaw ya adi yo inomen din dadak, maga en dakayo di biyag ay iwed patingga na. ⁵⁴ Tan din mangan sin awak ko ya manginom sin dadak et daida di idawtan Diyos si biyag ay eng-enggana, yan daida abe di tagoek sin kaodian ay agew. ⁵⁵ Tan din awak ko ya din dadak et siya dadi din kosto ay makan ya mainom. ⁵⁶ Din mangan sin awak ko ya manginom sin dadak et wada en sak-en si kanayon, yan sak-en abe et wadaak en sisya. ⁵⁷ Matagoak begew en Amak ay nangibaan sak-en,

tan sisya di poon di biyag. Iso na abe sin mangan en sak-en ay matago begew en sak-en. ⁵⁸ Tan sak-en din kosto ay makan ay napod langit ay maitken sin kinan din ap-apo yo ed idi. Tan din nangan sisi et natey da met laeng. Ngem din mangan pay sin makan ay nay et matago si eng-enggana.” ⁵⁹ Say initdon Jesus am-in dana sin sinagoga ed Capernaum.

⁶⁰ Idi dinngen din nakikiey en sisya din inbagbaga na, ad-ado en daida di nangwani, “Palalo ay naligat nan itdo na! Magan samet di mamatis sa.”

⁶¹ Magay nangibaga en Jesus, ngem ammo na pay dedan ay say nanmaymayotmotan da din initdo na ay sana, et kanana en daida, “Kambaw nasnit kayo! ⁶² Mo siya sa, sino ngata di wadas nemnem yo mo ilan yos sak-en ay Anak di Ipogaw ay komaykayang ay mantaoli sin napoak? Adi pay masepsep. ⁶³ Din mangidawat si biyag et din Ispiriton Diyos, baken din awak. Magay silbin di awak sisi. Mo din inbagbagak en dakayo et napo da sin Ispiriton Diyos, isonga siya met laeng di mangidawat si biyag, dalo et mo mamati kayo. ⁶⁴ Ngem wada en dakayo di adi mamati,” kanan Jesus. Say inbaga na di, tan sigod ay ammo na mo sinoy adi mamati ya mo sinoy manglipot en sisya. ⁶⁵ Pag nan itoloy ay mangwani, “Say begew na ay inbagak en dakayo ay magay makaali en sak-en ay mamati mo adi ipalobos Amak.”

⁶⁶ Et manlogis di, ad-ado en daida ay nakikiey en sisya di nantallikod, et adi da intoloy ay makibebbeweg en sisya. ⁶⁷ Siya di, kanan Jesus sin sinpo ya doway ay pasolot na, “Yan dakayo pay, ay

komaan kayo abe?”

⁶⁸ Pag et kanan Simon Pedro, “Apo, sino ngin pay di onodan mi? Sik-a met di mangibagas kali ay mangidawat si biyag ay eng-enggana. ⁶⁹ Mo dakami pay et namati kami en sik-a yan dadlon min ammo ay sik-a din nasantoan ay dinotokan Diyos.”

⁷⁰ Kanan Jesus, “Sak-en di namili en dakayo ay sinpo ya dowa, ay baken siya? Ngem wada met di esa en dakayo ay nadimonyo.” ⁷¹ Din inbagbaga na et si Judas ay anak en Simon Iscariot, tan olay mo sisya di esa sin sinpo ya dowa ay pasolot na, sisya met laeng di awni et manglipot en Jesus.

7

Din Initdon Jesus Sin Fiesta Ay Makwani En Ab-abong

¹ Nakdeng pay di, pag lomikeliked si Jesus sin probinsiya ay Galilea. Sigaana ay emey ed Judea, tan din papangolon di Judio isdi et sissiimen da mo intoy iyat da ay mamse en sisya.

² Idi dandani din fiestan di Judio ay makwani en Ab-abong,* ³ kanan din aag-in Jesus en sisya, “Komaan kas na ta emey ka ed Judea ta say mabalin ay ilaen di papasolot mos di di nakaskasdaaw ay am-amagem. ⁴ Tan din mayad ay madamdag et

* **7:2** Levitico 23:34. Din fiesta ay makwani en Ab-abong et esa ay domingo di kabayag na. Am-in din Judio et nan-amag das ab-abong ay pansidoman da, et say nan-iyanan da ta say pangnemneman da sin nandad-anan di ap-apo da sin lugar ay magay omili sin napoan da ed Egipto.

adi mantetee sin barbaryo, tan adi dedan maammoan di am-amagena. Mo waday am-amagem si nakaskasdaaw, en ka ngarud ipaila ta maammoan sin intiro ay lobong,” kanan da. ⁵ Tan olay daida ay agin Jesus et adi da namati en sisya.

⁶ Kanan Jesus en daida, “Daan met di kosto ay timpo ay panongpalak sin planon Diyos. Olay emey kayo, tan kinompolan di timpo ay emeyan yo. ⁷ Laton, tan din komonkontra et adi mabalin ay kaliliget das dakayo, ngem mo sak-en pay et kaliliget da, tan paneknekak ay lawlawa di am-amagen da. ⁸ En kayo ngarud makifiesta. Adiak pay makaey tan daan di kosto ay panongpalak sin planon Diyos,” ⁹ kanana. Et nataynan pay ed Galilea.

¹⁰ Idi nadipos din aag-i na ay en makifiesta, asi inmonod si Jesus ay es-esa na ta adi kaammoan. ¹¹ Siya di, din nakifiesta ay papangolon di Judio et inanaanap das Jesus ay nanpoopoot mo intoy kad-ana. ¹² Mo din nasinop pay ay ipogaw et nan-ayaayasak da ay nansosongbat maipanggep en sisya. Waday nangwani en, “Siged iman di ogali na,” downan kanan aben di odom, “Baken met a, tan iet-etekana di ipogaw.” ¹³ Ngem adi da et inpigpigma din kali da, tan emegyat da sin papangolo da.

¹⁴ Idi nagodwa din fiesta, inmey si Jesus sin Timplo ta en man-itdo. ¹⁵ Et say nasdaawan din papangolon di Judio ay kanan da, “Ay intoy nangaan ninas laing na, tan baken met naadal ay ipogaw?”

¹⁶ Dengngen pay Jesus din kanan da ay sana, sinongbatanas daida yan kanana, “Din nay it-

itdok et baken napos nemnem ko, mo adi et napo en Diyos ay nangibaa en sak-en. ¹⁷ Mo sino mayad ay mangamag si layden Diyos et sisya di mangammo mo intoy napoan di it-itdok, mo si Diyos ono din nemnem ko et anggoy. ¹⁸ Din mangibagbagas napos nemnem na et anggoy et ipakat nay kabaelana ta mait-ek din awak na. Ngem din mangipakat pay si kabaelana ta mait-ek di nangibaa en sisya et pag tet-ewa di ibagbaga na ay magay siksikap na.† ¹⁹ Si Moses di nangipaammo sin linteg Diyos en dakayo ed idi, ay baken siya? Ngem maga polos en dakayo di manongpal. Tan mo doy ya tongpalen yo koma, adi kayo koma gomagara ay pomse.”

²⁰ “Nadimonyo ka! Sino ngin di mangagara ay mamse en sik-a?” kanan da ay sinombat.

²¹ Asi et kanan Jesus, “Idi namingsan, waday inagasak ay mansakit sin agew ay pan-ibbayan et nasdaaw kayo, ²² olay mo wada abey amagen yo sin siya di ay agew. Tan waday inbilin Moses en dakayo ay tinawid na sin ap-apo na ay kogiten yo di anak yo ay lalaki sin maikawao ay agew.‡ Mo maiponta pay din agew ay sana sin agew ay pan-ibbayan, kogiten yo pay dedan ta tongpalen yo din bilin ay sana. ²³ Mo say iyat yo di sin agew ay pan-ibbayan ta matongpal din bilin Moses maipanggep si es-esa ay partin di awak, apay ngin ay ibobonget yos sak-en mo inagasak di lalaki sin agew ay pan-ibbayan ta dalon makaan din sakit di intiro ay awak na? ²⁴ Adi yo koma pabasolen di

† **7:18** Di esa abe ay kaiologan nina sin Griego et: ...magay basbasol na. ‡ **7:22** Levitico 12:3.

ipogaw ay dagos ay maibasas sin damo ay pangila yo, mo adi et dadlon yo koman nemnemen on-ona mo sinoy katet-ewa na ta waday kosto ay kaibasaran di ipabasol yo.”

Din Napoan Di Messias

²⁵ Idi siya di, wada da di taga-Jerusalem ay nangwani, “Ay baken si naey aya din layden da ay peslen? ²⁶ Doy ay mankalkali sin sangoanan di kaipoipogaw, yan gomineginek met din papan-golo tako. Ay ninemnem da ngata ay sisya din Messias? ²⁷ Aga ngin, tan mo omali din Messias, maga kano di nakin ammo si napoana. Ngem mo si dooy pay, ammo tako met di napoana.”

²⁸ Idi siya et di, inpigsan Jesus din kali na sin nan-it-itdoana sin Timplo yan kanana, “Kanan yo kayman en ammo yos sak-en, yan kanan yo abe en ammo yo din napoak. Ngem di katet-ewa na et baken sak-en di nakaammo sin inmaliak mo adi et wada met di nangibaa en sak-en. Et mo dakayo, adi yo ammos sisya. ²⁹ Ngem mo sak-en pay, ammok dedan, tan napoak en sisya, yan sisya met laeng di nangibaa en sak-en.”

³⁰ Sin nangwanian Jesus sidi, pinadas din pangolo ay manpap en sisya, ngem magay kabaelan da, tan daan pay di timpo ay panongpalana sin planon Diyos. ³¹ Mo din kaipoipogaw pay, ad-ado da ay namati en sisya, et kanan da, “Ay baken si naey din omali ay Messias? Tan magan samet di makaamag si nakaskasdaaw mo din inam-amag nina.”

Din Nanpapan Koman Din Polis Di Timplo En Jesus

³² Idi dinnggen din Fafariseo din sana ay ingayngayodongod di kaipoipogaw, din Fafariseo ya din papangolon di papadi et inbaa day polis di Timplo ta en da depapen si Jesus. ³³ Ngem asi et kanan Jesus, “Baken mabayag di pakiteteek en dakayo, asiak pay mantaoli sin nangibaa en sak-en. ³⁴ Awni et omanaanap kayo, ngem adi kayo makadteng en sak-en, tan din kad-ak et adi yo mabalin ay ayen.”

³⁵ Pag et man-asipoot din papangolon di Judio, “Into ngin di emeyana dedan ta adi tako makadteng? Ay siya et mo emey sin addawi ay il-ili ay kad-an di gait tako ay Judio ta ena itdoan di Gentil ay wadas di? ³⁶ Kanana en awni et anaanapen takos sisya ngem adi tako makadteng. Kanana abe en adi tako makaey sin kad-ana. Sino ngin di laydena ay kalien?” kanan da.

³⁷ Pag domateng din agew ay kaodian di fiesta ay say kapatgan ay agew. Sin siya di ay agew, pinmika si Jesus yan inpigsa nan kali na ay nangwani, “Mo sinoy nabigaw, omali koma en sak-en ta maninom. ³⁸ Tan waday inpaisolat Diyos ay kanana, ‘Mo sinoy mamati en sak-en, wada en sisya di mangidawat si biyag ay kaman danom ay bemelbela si obbog si kankanayon.’”

³⁹ Din inbagbagan Jesus ay nay et din Ispiriton Diyos ay awni et awaten da ay namati en sisya. Maga pay din Ispirito en daida, tan daan madayaw si Jesus sin kateyana ya kaikayangana ed langit.

§ 7:38 Ezekiel 47:1; Zekarias 14:8.

⁴⁰ Di odom ay nannanngge sin nay inbagan Jesus et kanan da, “Si naey od baw din masmas-ed ay mamadto.” ⁴¹ Di odom pay et kanan da en, “Si naey din Messias,” dowan pay kanan di odom, “Ay siya mo ed Galilea di kapoan di Messias? ⁴² Tan kanan din inpaisolat Diyos en maipoli kano din Messias en Ari David ya maianak kano ed Betlehem ay ilin David.”* ⁴³ Siya et di nankokontra din pangwanin di ipogaw en Jesus. ⁴⁴ Wada abey mayad ay manpap en sisya, ngem maga en daida di en namden.

Din Adi Namatian Din Papangolon Di Judio En Jesus

⁴⁵ Idi siya di, nantaoli din polis di Timplo sin kad-an di papangolon di papadi ya Fafariseo. Pinoot da en daida, “Apay nga adi yo in-alis na?”

⁴⁶ “Maga met di ipogaw ay makaiso sin iyat na ay mankali,” insongbat din polis.

⁴⁷ Pag lasoyen din Fafariseo ay nangwani, “Ay in-etekana abes dakayo? ⁴⁸ Ay siya mo way olay esa en dakami ay tuturay ya Fafariseo ay namati en sisya? ⁴⁹ Mo pay din doy kaipoipogaw ay namati et magay ammo das maipanggep di linteg tako. Awni man et dosaen Diyos daida,” kanan da.

⁵⁰ Waday esa en daida ay Fariseo ay si Nicodemus ay en nakingalat en Jesus ed idi. Kanana en daida, ⁵¹ “Mo maibasas kayman sin linteg tako, adi mabalin ay keddengan tako di ipogaw mo maga pay di kabistaana. Masapol ay wada omona di waya na ay manongbat ta asi tako nemnemen mo sinoy basol na. Ay baken siya?”

* **7:42** 2 Samuel 7:12; Mikias 5:2.

⁵² Asi da et sombat yan kanan da, “Kaman ka aben taga-Galilea. En ka adalen din inpaisolat Diyos ta ammoem ay maga di mamadto ay napod Galilea.” ⁵³ Pag dan somaa am-in.

8

Din Babai Ay Nasokalan Ay Makilallalaki

¹ Mo si Jesus pay, inmey sin dontog ay Olivo. ² Idi napat-a, nasapa ay nantaoli sin Timplo et inalibongbongan di am-in ay ipogaw. Asi na pay itokdo et initdoanas daida. ³ Pag et somawang di mamaestron di linteg ya Fafariseo ay nangialis babai ay nasokalan ay makilallalaki. Inpapika da sin sangoanan di kaipoipogaw. ⁴ Pag dan kanan en Jesus, “Apo maestro, din babai ay nay et nasokalan ay makilallalaki. ⁵ Kanan di linteg Moses en masapol ay pigpigen di kaman nina ay babai enggana ay matey. Mo sik-a pay, sinoy kanam?” ⁶ Say pinoot da di ay manikap koma en sisya, tan kanan da en osalen dan songbat na ay pangidaruman dan sisya. Ngem si Jesus et nanyakog-ong ay nangisolat si gomot na sin lota.

⁷ Idi inpidwapidwa da ay nanpoot en sisya, nanoyad si Jesus yan kanana, “Mo sino en dakayo di magay basol na, sisya di mangon-ona ay mamigpig en sisya.” ⁸ Asi pag kasin nanyakog-ong yan insolat nan gomot na sin lota.

⁹ Sin nanngean da sin doy ay inbaga na, nasaesa da ay kinmaan ay namangpango din kakayan en daida. Et maga di nataynan malaksig da Jesus ya din babai ay deda ay pinmipikas di.

¹⁰ Idi siya et di, nan-oyad kasin si Jesus yan kanana en sisya, “Iyogtan, into pay da di? Ay magay nataynan ay mamigpig en sik-a?”

¹¹ “Maga, Apo,” insongbat na.

Kanan aben Jesus, “Adiak aben keddengan sik-a ay matey. Emey ka et, ngem adi ka ipidpidwa ay manbasol.”

Maiarig Si Jesus Sin Silaw

¹² Idi kasin nankalis Jesus sin kaipoipogaw, kanana ay nangiarig, “Sak-en di silaw ay maning-gaw si nemnem di ipogaw isnan lobong. Mo sinoy manganod en sak-en, adi mandan sin mabolinget, tan wada en sisya din silaw ay mangidawat si biyag.”

¹³ Asi et kanan din Fafariseo en sisya, “Adi met mapati san ibagbagam, tan sana ay paneknekam din mismo ay awak mo.”

¹⁴ Kanan Jesus ay sinombat, “Olay mo din awak ko di paneknekak, tet-ewa pay dedan di ibagak, tan ammok din napoak ya din emeyak. Ngem mo dakayo pay, adi yo ammo. ¹⁵ Di iyat yo abe ay mangokom en sak-en et naipaksaw tan maibasar sin mail-ila yo. Mo sak-en pay et maga di okomek.

¹⁶ Ngem mo wada, kosto di pangokom ko, tan bakenak ang-anggay ay mangokom. Wada pay di kadwak ay si Amak ay nangibaa en sak-en.

¹⁷ Naisolat kayman sin linteg yo ay mapati di kanan di doway tistigo mo nan-iso di itistigo da.*

¹⁸ May ngarud, di esa ay mangipaneknek en sak-en et sak-en ay mismo, ya din maikadwa et si Amak ay nangibaa en sak-en.”

* **8:17** Deuteronomio 19:15.

¹⁹ Asi da et pinoot, “Intoy kad-an amam?”

Kanan aben Jesus, “Adi yo ammos sak-en ya adi yo aben ammo si Amak. Mo ammo yo komas sak-en, siya koma abe en Amak.” ²⁰ Say initdon Jesus am-in da naey sin naiasag-en si kaikoskosnongan di pilak sin Timplo. Ngem magay en nanpap en sisya, tan daan pay di timpo ay panongpalana sin planon Diyos.

Din Inbagan Jesus Sin Judio Ay Adi Namati

²¹ Pag kasin kanan Jesus en daida, “Awni et taynak si dakayo et asi yo anaanapen sak-en. Ngem adi kayo makaey sin emeyak, tan matey kayo ay adi napakawan di basol yo.”

²² Isonga kanan din papangolon di Judio, “Apay ngata ay kanana en adi tako makaonod en sisya? Ay peslena ngata din awak na?”

²³ Kanan aben Jesus, “Mo si dakayo, napo kayo sin nay lobong et nailobongan di nemnem yo. Mo sak-en pay, napoak ed langit, isonga maitken di nemnem ko. ²⁴ Say begew na ay kanak ed kaonyan en matey kayo ay adi napakawan di basol yo, tan say maamag tet-ewa mo adi yo pasien ay sak-en din inbagak.”

²⁵ “Yan sino ka ngarud?” kanan da.

“Din inbagbagak met laeng en dakayo nanlogi sin damo enggana ed wani. ²⁶ Mo maipanggep en dakayo, ad-ado koma di ibagak ay mangipabasol en dakayo. Ngem siya anggoy di ipaammok sin kaipoipogaw, din dengngek ay mapo sin nangibaa en sak-en, tan pag tet-ewa di ibagbaga na.”

²⁷ Ngem adi da inawatan ay si Ama na ay Diyos din inbagbaga na. ²⁸ Isonga kanan aben Jesus

en daida, “Mo makdeng ay ipakayang yos sak-en ay Anak di Ipogaw sin krus, asi yo dadlon ammoan ay sak-en din inbagak. Ammoan yo abe ay maga di amagek si bokbokod ko ay nemnem, mo adi et ibagbagak anggoy di initdon Amak en sak-en. ²⁹ Din sana ay nangibaa en sak-en et sisya di kadwak. Adi tinmaytaynan, tan say am-amagek si kankanayon din kapnekana.” ³⁰ Et ad-ado da ay namati en sisya sin nanngaan das di.

Din Maibilang Ay Polin Abraham

³¹ Idi siya di, kanan Jesus sin Judio ay namati en sisya, “Mo ipapasnek yo ay mangonod sin initdok en dakayo, dakayo di tet-ewa ay pasolot ko. ³² Maammoan yo di katet-ewa ay maipanggep en sak-en, et babaen din tet-ewa ay nay, mapawayaan kayo.”

³³ Asi da et kanan, “Dakami et polin Abraham. Adi kami naibabag-en si olay sino. Apay nga kanam en mapawayaan kami?”

³⁴ Sinongbatan Jesus yan kanana, “Tet-ewa nan ibagak en dakayo. Mo sino di managbasol et bag-en di basol. ³⁵ Mo din bag-en et adi maibilang si kanayon sin pamilya. Ngem din anak pay di nakin beey et maibilang si eng-enggana. ³⁶ Isonga mo sak-en ay Anak Diyos di mangipawaya en dakayo si basol, maiwayaan kayo adi.

³⁷ “Ammok kayman dedan ay polin Abraham dakayo, ngem nay et ay layden yo ay pomse, tan sigaan yo din ibagbagak en dakayo. ³⁸ Siya anggoy di ibagbagak, din inpailan Amak en sak-en. Yan say iyat yo met laeng, tan dakayo abe et onodan yo din inbagan ama yo.”

³⁹ Asi et kanan din Judio, “Si Abraham adi di ama mi.”

Ngem insongbat Jesus, “Mo siya ay an-ak Abraham si dakayo, onodan yo koma di inamag na. ⁴⁰ Ngem nay napasnek di nemnem yo ay pomse, yan sak-en met di nangibagabaga en dakayos tet-ewa ay dinngek en Diyos. Ay siya mo way inamag Abraham ay kaman nisa? ⁴¹ Din onodan yo ngarud et din tet-ewa ay ama yo.”

“Yan si Diyos adi di kosto ay Ama mi, magay odom, tan sisya anggoy di onodan mi,” kanan da.

⁴² Kanan aben Jesus, “Mo tet-ewa ay si Diyos di Ama yo, laylayden yo komas sak-en, tan sak-en pay et inmaliak sina ay napo en sisya. Yan baken sak-en di nakaammo sin inmaliak, mo adi et sisya di nangibaa en sak-en. ⁴³ Apay nga adi yo maawatan din kanak? Ay tan tineteweng yo din laydek ay kalien, ay siya? ⁴⁴ Is-iso yo si ama yo ay si Satanas, et din panggep yo et tongpalen yo din layden ama yo ay sana. Makapeses sisya nanlogi sin damo enggana ed wani. Maga abe di ibaga nas tet-ewa, tan magay biyang nas di. Mo man-etek, amagena di maibagay sin ogali na, tan makaetek sisya yan sisya met laeng di poon di etek. ⁴⁵ Ngem mo sak-en pay et ibagak en dakayo di tet-ewa, et siya na di gapo ay adi yo pasien sak-en. ⁴⁶ Ay wada ngata en dakayo di mangipaneknek ay waday binmasolak? Iwed met. Mo tet-ewa ngarud di ibagak, apay nga adi yo pasien? ⁴⁷ Din an-ak en Diyos et esten da ay mannge ya mamati si ibaga na en daida. Ngem bakenan anak si dakayo, isonga say begew ay adi yo dengngen ya pasien.”

Napateg Si Jesus Mo Si Abraham

⁴⁸ Asi et kanan di Judio, “Tet-ewa baw adi din kanan mi ed idi en kaman kan taga-Samaria† ya nadimonyo ka abe.”

⁴⁹ “Bakenak nadimonyo,” insongbat Jesus, “tan daydayawek si Amak. Ngem dakayo pay et lomaslasoy kayo. ⁵⁰ Adiak pay manpaidayaw, ngem wada pay dedan di makaammo sin kaidayawak, yan sisya met laeng di mangokom en daida ay lomaslasoy. ⁵¹ Tet-ewa nan ibagak en dakayo ay mo sinoy mamati sin ibagbagak et adi katey.”

⁵² Asi et kanan di Judio, “Enggay magay dowad-owa mi ay nadimonyo ka. Natey met si Abraham, yan siya abe en daida ay mamadto, yan kanam pay laeng en adi katey din mamati sin ibagbagam. ⁵³ Ay siya mo napateg ka mo din ap-apo tako ay si Abraham ya din mamadto? Natey da met am-in. Sino ngin di pangis-oam sin awak mo?”

⁵⁴ Kanan aben Jesus ay sinombat, “Mo dayawek din awak ko, magay silbi na. Ngem wada pay si Amak ay kanan yo en Diyos yo ay mangidayaw en sak-en. ⁵⁵ Adi yo inam-ammoan sisya, ngem mo sak-en pay et ammok. Mo kanak koma en adiak ammos sisya, isoek si dakayo ay makaetek. Ngem ammok dedan yan patiek din kanana. ⁵⁶ Peteg di layad Abraham ay ap-apo yo, tan namnamaena ay ilaena din inmaliak sina, yan tet-ewa ay naipaila en sisya et nanragsak.”

† **8:48** Din Judio et laslasoyen da di taga-Samaria yan sigaan da ay maigait en daida. Isonga din kanan da en kaman taga-Samaria si Jesus et pamis-oy da en sisya.

⁵⁷ Kanan di Judio, “Maga pay di limapolo ay tawen mo. Ay siya mo inilam si Abraham?”

⁵⁸ Kanan aben Jesus, “Dadlon tet-ewa nan ibagak en dakayo ay sin daan bomalaan Abraham, nawawadaak.” ⁵⁹ Asi da et pomanidit si bato ta pigpigen das sisya, ngem nanlingeb[‡] si Jesus yan kinmaan sin Timplo.

9

Din Nangagasan Jesus Si Lalaki Ay Nangibelas Godab Na

¹ Sin nandad-anan Jesus, inila nay lalaki ay nianak ay nagodab. ² Din papasolot Jesus et pinoot da en sisya, “Apo maestro, sinoy nakin basol sin nagodaban din lalaki ay doy? Ay din nakin anak en sisya ono sisya ay mismo?”

³ “Bakenan basol di nangodab en sisya. Baken aben basol di nakin anak en sisya. Naamag di en sisya ta say maipaila din panakabalin Diyos ay mangan sin godab na,” kanan Jesus ay sinombat. ⁴ “Masapol ay amagen tako din inpaamag di nangibaa en sak-en tan kaagawan pay laeng, laydena ay kalien, wada pay laeng di waya tako. Tan awni et malabi et magay iyat tako ay mangamag. ⁵ Ngem nay wadaak pay laeng isnan lobong, et kamanak silaw ay maninggaw si ipogaw.”

⁶ Sin nangwanian Jesus sidi, tinogpaanay lota et inamag nas pitek. Asi na in-aplos sin matan di nagodab ⁷ yan kanana, “En ka mandaop sin nanabyeng ay posong ed Siloam.” (Din olog di Siloam

[‡] **8:59** Di esa abe ay kaiologan nina sin Griego et: ...nalingban si Jesus...

et naibaa.) Idi inmey din nagodab et nandaop, makaila et pag somaa.

⁸ Sin nangilaan di katokmang na ya din nangilila en sisya sin nanpalpalimosana ed idi, kanan da en, “Ay baken si naey aya din tomotokdos di si kanayon ay manpalpalimos?” ⁹ “Siya sa yan,” kanan di odom.

Ngem di odom pay et kanan da, “Baken met, ngem sana ay is-iso na.”

Asi et kanan din lalaki, “Sak-en adi di.”

¹⁰ Asi da et pooten en sisya ay nangwani, “Yan nay ay makaila ka ed wani mo?”

¹¹ Kanana ay sinmongbat, “Din doy manngadan si Jesus et nan-amag si pitek, asi na pay in-aplos sin matak yan kanana en, ‘Emey kad Siloam ta en ka mandaop.’ Enak ngarud nandaop, et pag maibolinasnasan matak.”

¹² Asi da et kanan, “Intoy kad-ana?”

“Toan adi,” insongbat na.

Din Namistigalan Di Fafariseo Sin Sigod Ay Nagodab

¹³ Idi siya di, in-ey da din lalaki ay sana sin Fafariseo. ¹⁴ Tan agew ay pan-ibbayan di nangamagan Jesus si pitek ay nangaan sin godab na. ¹⁵ Pag pooten din Fafariseo mo sinoy naamag en sisya, pag makaila. Kanan din lalaki, “Waday in-aplos na ay pitek sin matak, asiak en daopan, et nay makailaak.”

¹⁶ Isonga kanan di odom ay Fafariseo, “Adi met inbaan Diyos din ipogaw ay doy, tan adi na tongtongpalen din linteg maipanggep sin agew ay pan-ibbayan.”

Dowan et kanan di odom, “Aw kayman, ngem mo nakabasol iman di, ay siya mo makaamag si nakaskasdaaw ay sinyal ay kaman dadi?” Et nankinontra da.

¹⁷ Idi siya di, pinoot da kasin sin lalaki ay doy, “Sik-a pay, sinoy kanam maipanggep en sisya, tan sik-a dedan di nakin matas naibolinasnasan?”

“Mamadtos sisya,” insongbat na.

¹⁸ Ngem sigaan pay din papangolon di Judio ay mamati ay din doy lalaki ay makaila ed wani et naianak ay nagogodab mo adi da pooten agano sin nakin anak en sisya. Isonga inpaayag das daida ¹⁹ et inbagaan da, “Ay si naey din anak yo ay kanan yo en nangibelas godab na? Mo siya, intoy inyat na pay ay makaila ed wani?”

²⁰ Sombat pay din nakin anak, kanan da en, “Aw yan, anak mi adi sa et tet-ewa ay nagodab sin binmalaana. ²¹ Ngem mo maipanggep sin makailaana ed wani, adi mi ammo mo sinoy nangaan sin godab na ya mo intoy inyat na ay naamag. Sisya di panpootan yo, tan nakay et ammo na ay sombat.” ²²⁻²³ Say kanan da di, tan emegyat da sin papangolon di Judio. Tan enggay tinotolag da ay mo sinoy mangwani en Messias si Jesus, adi maibilang sin gagait na ay Judio.

²⁴ Pag ipaayag kasin din papangolon di Judio din nagodab et kanan da en sisya, “Isapatam en Diyos ay ibagam di tet-ewa, tan mo din doy nangagas en sik-a et ammo mi ay nakabasol ay ipogaw.”

²⁵ Kanan pay din lalaki, “Toan adi mo nakabasol sisya. Din ammok anggoy et nagodabak ed idi yan nay makailaak ed wani.”

²⁶ “Aw, ngem intoy inyat na pay ay nangaan sin godab mo? Sinoy inamag na?” kasin dan pinoot.

²⁷ “Enggay inbagak met, ngem adi yo pasien. Apay nga layden yo ay dengngen kasin? Ay layden yo abe ay manbalin si pasolot na aya?” kanana ay sinombat.

²⁸ Pag dan iyewen sisya ay nangwani, “Wo, sik-a od abe di pasolot din ipogaw ay doy. Mo dakami pay et pasolot en Moses. ²⁹ Tan ammo mi ay nginalat Diyos si Moses, ngem mo maipanggep din ipogaw ay doy, adi mi pay ammo olay din napoana.”

³⁰ Asi et sinongbatan din lalaki, “Ado paabe na! Adi yo ammo din napoana, yan sisya di nangaan sin godab ko. ³¹ Ammo tako met ay adi dengngen Diyos di ibagbagan di nakabasol mo adi din mandayaw en sisya ay man-am-amag si laydena. ³² Nanipod sin nanlogian di lobong, maga met di nadamag ay ipogaw ay nangaan si godab di nangibalas godab na. ³³ Mo doy ya baken napo en Diyos sisya, adi met makaamag si kaman nina.”

³⁴ Pag da aben kanan ay sinombat, “Dadlon kan nakabasol nanlogi sin napkeam yan kanam pay laeng en itdoam si dakami?” Pag da et keddengan ay adi maibilang sin gagait na ay Judio.

³⁵ Idi nadamag Jesus ay say inyat da di sin nagodab, ena dinteng et kanana en sisya, “Ay mamati ka sin Anak di Ipogaw?”

³⁶ “Apo, ibagam kod mo sinos sisya ta say mamatiak en sisya,” insongbat na.

³⁷ Pag kanan Jesus, “Nay il-ilaem sisya, tan sisya nan makingalngalat en sik-a.”

³⁸ Asi kanan din lalaki, “Apo, mamatiak.” Et nandokmog ay mandayaw en sisya.

³⁹ Idi siya di, pag kanan Jesus, “Inmaliak isnan lobong ta mailasinan di nangin ammo en Diyos sin adi nangin ammo. Mo din adi nangin ammo en Diyos et maiarig si nagodab, kaanek di godab da. Ngem din mangwani pay en ammo das Diyos, ipailak ay nagodab da pay laeng.”

⁴⁰ Wada da di Fariseo sin kad-an Jesus ay nannges sin inbaga na, yan kanan da en sisya, “Ay laydem ay kalien aya en nagodab kami abe?”

⁴¹ Songbatan pay Jesus yan kanana, “Aga, tan mo doy ya nagodab kayo, maga koma di basol yo. Ngem gapo ta kanan yo en makaila kayo, deda san basol yo.”

10

Maiarig Si Jesus Sin Sigid Ay Mangay-ayowan Si Karnero

¹ Pag nan kanan ay nangiarig, “Tet-ewa adi nan ibagak en dakayo. Mo waday kodalan di kakarnero yan adi senggep di ipogaw sin kosto ay segpan mo adi et komalab sin alad, mangakew ya tollisan di. ² Tan din mangay-ayowan sin kakarnero et senggep sin kosto ay segpan. ³ Sisya di pasgepen di gowardiya, et ayagana din kakarnero ay oka na. Mo ingad-ana pay si daida, maimatonan da din kali na et omonod da en sisya mo bomala da. ⁴ Mo bomala da pay am-in, ipango nas daida, et sisya di onoden da, tan ammo da din kali na. ⁵ Ngem adi da onoden di mangili mo adi et itagtagan da, tan adi da maimatonan din kali na.”

⁶ Say dinad-at Jesus di en daida ay nangiarig, ngem adi da inawatan din laydena ay kalien.

⁷ Siya di, kasin kanan Jesus ay nangiarig, “Tet-ewa adi nan ibagak en dakayo ay sak-en di segpan di karnero. ⁸ Din am-in ay nangon-ona mo sak-en ay nangibagabagas etek et daida di mangakew ya tollisan. Ngem laton ay adi pinatpati di karnero. ⁹ Sak-en di segpan. Mo sinoy senggep ay mandan en sak-en et maisalakan. Maiarig si karnero ay senggep dowan bomala ay en man-alab.

¹⁰ “Di panggep di mangakew et en mangakew ono gandat ay manpese ono mansida si karnero et anggoy. Sak-en pay et inmaliak ta magon-od koman di ipogaw di sigesiged ay biyag ay magay kolang na.”

¹¹ Kanan aben Jesus ay nangiarig, “Sak-en di siged ay mangay-ayowan si kakarnero ya mangisalakan en daida, olay mo say kateyak. ¹² Mo din owat nalagboan ay manpaspastol si karnero, mo tamangena di maangat ay animal ay omali, taynana din karnero et tomagtag, tan baken sisya di kosto ay mangay-ayowan ay akin oka sin karnero. Mo bomala pay din maangat ay animal, katenan odom dowan panisianen odom. ¹³ Et siya nay gapo na ay tomagtag din nalagboan ay sana, tan owat nalagboan et adi na banolen din kakarnero. ¹⁴⁻¹⁵ Ngem sak-en pay di siged ay mangay-ayowan. Tan din pan-inammoan mi sin karnerok et iso na sin pan-inammoan mi en Amak. Sak-en abe di matey ta way iyat di karnerok ay matago. ¹⁶ Wada abey kakarnerok ay adi naitapi sin kodalan ay

nay.* Siyatak aben ayagan si daida ta omali da et dengngen dan kalik. Asi da manbalin si esa ay sinkabeweg et es-esa di mangay-ayowan en daida.

17 “Si Amak et laylaydenas sak-en, tan idawat kon biyag ko ta asiak kasin matago. 18 Maga met di mamse en sak-en mo baken sak-en di akin nemnem, tan waday kalebbengak ay mangidawat sin biyag ko ya wada abey kalebbengak ay taolien. Tan siya na di inbilin Diyos en sak-en.”

19 Pag kasin mankinontra din Judio begew din kanan Jesus ay sana. 20 Tan ad-ado da ay nangwani, “Binogen di dimonyos sisya! Apay ngarud ay layden yo pay laeng ay mannge?”

21 Dowan kanan di odom, “Ay siya mo say iyat di nadimonyo sa ay mankali? Ay mabalin aya ay kaanen di dimonyo di godab di ipogaw?”

Din Nanigaan Di Judio en Jesus

22 Sin pinag-aandap, wada di fiesta ay makwani en Kaidatonan di Timplo ed Jerusalem. Idi dinmateng din fiesta ay doy, 23 wadas Jesus ay mandaddad-an sin lak-am di Timplo ay makwani en Tambobong en Solomon.† 24 Inalibongbongan di Judio yan kanan da, “Ay ken pay omando san panlingbalingbam si maipanggep en sik-a? Idorit-som man mo sik-a din Messias.”

25 Songbatan pay Jesus yan kanana, “Enggay inbagak yan, ngem adi yo met pasien. Din nakaskasdaaw ay inam-amag kos kalebbengan Amak et

* **10:16** Din karnero ay inbagbagan Jesus isna et din kaipoipogaw ay baken Judio ay makwani en Gentil. † **10:23** Din Tambobong en Solomon et annawa ya nakayang ay pansidsidoman di ipogaw. Din tokod na et dandani ay sinpo ya dow a ay metro di kakayang da.

siya da di mangipaneknek en sak-en. ²⁶ Ngem adi yo dedan pasien, tan baken kon karnero si dakayo. ²⁷ Tan din karnerok et maimatonan da din kalik ya ammok abe si daida. Isonga sak-en di onoden da, ²⁸ et iyaak daida si biyag ay eng-enggana. Adi da polos kaisian en Diyos, et maga abe di makapos en daida en sak-en. ²⁹ Tan si Amak ay nangitalek en daida en sak-en di kapatgan si am-in.† Maga di makapos en daida sin pangay-ayowanan Diyos Ama. ³⁰ Tan dakami en Diyos Ama et es-esa kami.”

³¹ Siya et di kasin nanpidit din Judio si bato ta ipigpig da en sisya. ³² Isonga kanan Jesus en daida, “Ad-adoy inpailak en dakayo ay siged ay say inpaamag Amak en sak-en. Sino ngin en da nay ay inamag ko di begew si pamigpigan yon sak-en?”

³³ Sinongbatan pay din Judio ay kanan da, “Baken din siged ay inam-amag mo di gapo si pamigpigan mi en sik-a mo adi et din nanglasla-soyam en Diyos. Owat kan ipogaw dedan, ngem sana ay inis-om din awak mo en sisya.”

³⁴ Kanan pay Jesus, “Ngem wada pay dedan di inpaisolat Diyos ay kanan yo en linteg yo maipanggep si papangolon di Judio ed idi ay kanana, ‘Sak-en ay Diyos et inbagak ay didiyos kayo.’” ³⁵ Din inpaisolat Diyos ay sana et adi met mabalin ay mawaswas. Mo didiyos ngarud di inngad-an Diyos en da doy ay ipogaw ay nankalkaliana, ³⁶ apay nga kanan yo en is-ok din awak ko en Diyos mo kanak en sak-en di Anak na? Tan sak-en di dinotokan ya inbaa na isnan lobong.

† **10:29** Din kananas odom ay manuskrito sin Griego et: Tan din intalek Amak en sak-en di kapatgan si am-in. § **10:34** Salmo 82:6.

³⁷ Mo adiak koman am-amagen din nakaskasdaaw ay inpaamag Diyos en sak-en, olay adi yo pomati. ³⁸ Ngem mo say amagek dadi, say kaawisan yo koma ay mamati olay mo adi yo patien din kankanak, ta say dadlon yon ammoan ay wadas Amak en sak-en ya wadaak abe en sisya.”

³⁹ Siya et di kasin dan pinadas ay manpap en Jesus, ngem inlisianas daida. ⁴⁰ Asi pag mantaoli sin demang di ginawang ay Jordan sin kad-an di nanbonbonyagan Juan ed idi, et say nanteana.

⁴¹ Ad-adoy ipogaw ay emeemey en sisya. Kanan da en, “Magay inamag Juan si nakaskasdaaw ay sinyal, ngem tet-ewa pay dedan di am-in ay inbaga na maipanggep en naey.” ⁴² Et ad-ado da ay namati en sisyas di.

11

Din Nateyan Ya Kasin Natagoan Lazarus

¹⁻² Waday siag-i ay omili ed Betania ay da Maria en Marta ya si Lazarus. Si Maria ay nay di awni et mangisoyat si bangbanglo sin dapan Apo Jesus ta asi na ponasan sin book na. Si Lazarus pay et mansaksakit.

³ Siya di inbaan da Maria en Marta di en mangipadamag en Jesus, “Apo, mansakit din laylaydem ay gayyem mo.” ⁴ Sin nanngedan Jesus sidi, kanana, “Din sakit na ay doy et adi mantongpal sin kateyana mo adi et napasamak na ta say maipaila din panakabalin Diyos ya mabigbig abe din kinadiyos ko ay Anak na.”

⁵ Si Jesus et laylaydena din siag-i ay doy. ⁶ Ngem olay mo siya di, sin nanngedana ay mansakit si

Lazarus, adi inmey, dow a ay agew pay di nan-teana sin kad-ana. ⁷ Asi na pag kanan sin papasolot na, “En tako kasin ed Judea.”

⁸ “Ngem Apo maestro, magay bayag na din istay pamigpigan di Judio en sik-as di, yan sana ay mantaoli tako pay laeng?” insongbat da.

⁹ Kanan pay Jesus ay nangiarig, “Laton, maga pay laeng di mapasamak en datako tan sinpo ya dow a ay oras di kaagawan, ay baken siya? Mo mandan di ipogaw sin kaagawan, adi maisokba, tan maila din danan. ¹⁰ Ngem mo din labi di pandanana, maisokba, tan mabolinget ya maga en sisya di silaw.”

¹¹ Pag nan itoloy ay mangwani, “Naseseyep din gayyem tako ay si Lazarus. Enak bangonen.”

¹² Asi et kanan din papasolot na, “Apo, mo naseseyep et mayat, tan mailatonan.” ¹³ Say inbaga da di, tan kanan da en naseseyep si Lazarus tet-ewa, ngem di layden Jesus ay kalien et natey.

¹⁴ Siya di, indoritson Jesus din kali na ay nangwani, “Natey si Lazarus, ¹⁵ ngem naragsakak pay dedan ay magaak sidi sin nateyana, tan awni et pomigsa di pammati yo begew sin ilaen yo. May, en tako ngarud sin kad-ana.”

¹⁶ Asi et kanan Tomas ay nabdayan si Singin sin gagait na ay pasolot, “Siya, en tako iman ta olay makikatey tako en Jesus.”

¹⁷ Somawang pay da Jesus ed Betania, inamoana ay nakap-at si Lazarus ay naiponpon. ¹⁸ Ed Betania ay nay, asag-en ed Jerusalem, emey ay

tolo ay kilometro di kaaddawi na. ¹⁹ Isonga adadoy inmey ay Judio ay en mangliwliwa en da Marta en Maria.

²⁰ Idi nadamag Marta ay wadas Jesus ay omalali, ena inabat, ngem nataynan si Maria ay tinmotokdo sin beey da. ²¹ Kanan Marta en sisya, “Apo, mo wada kas na ed idi, adi koman natey din agi mi. ²² Ngem ammok pay dedan ay olay ed wani, mo sinoy kedawem en Diyos et idawat nan sik-a.”

²³ Kanan Jesus, “Matago kasin din agi yo.”

²⁴ “Aw met kayman,” kanan aben Marta. “Ammok ay matago kasin sisya sin kasin katagoan di am-in ay natey sin kaodian ay agew.”

²⁵ Asi et kanan Jesus, “Sak-en di manago si natey. Sak-en di mangidawat si biyag. Mo sinoy mamati en sak-en, olay mo matey, matago met laeng ay eng-enggana. ²⁶ Yan da sana ay matago ay mamati en sak-en et adi da polos kaisian en Diyos. Ay patiem na?”

²⁷ “Aw, Apo,” insongbat na. “Patiek ay sik-a din sinsin-ed mi ay omali sinan lobong. Sik-a din Messias ay Anak Diyos.”

²⁸ Asi pag mantaolis Marta ed beey da yan kanana en iyogtana ay mangiayasak, “Maria, wada din Maestro yan ipaay-ayag daka.” ²⁹ Sin nanngean Maria sidi, kapika et ena inabat, ³⁰ tan wada pay laeng si Jesus sin benget di ili ay sin nangabtan Marta en sisya. ³¹ Din Judio pay ay wada sin beey ay mangliwliwa en da Maria, idi inila das sisya ay mandaldalas ay komaan, inonod da, tan kanan da en mo emey sin naiponponan Lazarus ta en man-oga.

³² Somawang pay si Maria sin kad-an Jesus, kadokmog sin sangoanana yan kanana, “Apo, mo wada ka komas na ed idi, adi koman natey din agi mi.”

³³ Idi inilan Jesus ay man-anog-og da Maria ya din nakiey ay Judio, peteg ay mansakit ya nariribokan di nemnem na, ³⁴ et kanana, “Intoy nangiponponan yo?”

“En tako ilaen, Apo,” insongbat da.

³⁵ Yan pag manlolowas Jesus. ³⁶ Asi kanan din Judio, “Ilan yo kadin kadakdaken di layad na en sisya.” ³⁷ Ngem kanan di odom, “Mo inagasana din doy nagodab, ay maga ngata di mabalin ay inamag na ta adi koman natey si Lazarus?”

³⁸ Et palalo kasin ay mansakit nemnem Jesus. Pag somag-en sin naiponponan Lazarus ay liyang ay naenban si bato. ³⁹ “Kaanen yo din bato,” kanan Jesus.

“Ngem Apo, enggay adi ay man-agob, tan nakap-at ay naiponpon,” insongbat Marta.

⁴⁰ Kanan pay Jesus, “Ay tan niliw-am din inbak en sik-a ay mo mamati ka, ilaem din panakabalin Diyos?” ⁴¹ Et kinaan da din bato. Asi tangaden Jesus ed langit yan kanana, “Ama, maniyamanak tan dinngem sak-en. ⁴² Ammok ay dengngem sak-en si kanayon, ngem say ibagak sa begew din naey da ay ipogaw ta say patien da ay sik-a di nangibaa en sak-en.”

⁴³ Pag nan kanan ay nangibogaw, “Ay Lazarus, bomala ka!” ⁴⁴ Et binmala din natey ay nabotibotan si lopot din takkay ya siki na ya nabedbedan abe din ropa na. Pag kanan Jesus en daida ay

wadas di, “Obaden yo san naibotibot ta way iyat na ay somaa.”

Din Nanganapan Di Judio Si Iyat Da Ay Mamse En Jesus

(Mat. 26:1-5; Mar. 14:1-2; Luc. 22:1-2)

⁴⁵ Idi siya di, din ad-ado ay Judio ay nakiey en da Maria ay nangila sin inamag Jesus ay doy et namati da en sisya. ⁴⁶ Ngem di odom pay et inmey da sin Fafariseo ay en nangipadamag sin inamag Jesus.

⁴⁷ Idi siya di, din Fafariseo ya din papangolon di papadi et inpaayag da din odom ay papangolon di Judio yan kanan da, “Intoy iyat tako pay, tan din ipogaw ay doy et ad-adoy nakaskasdaaw ay inamamag na. ⁴⁸ Mo baybay-an tako, mamati am-in di ipogaw en sisya. Adi pay omali din taga-Roma ay mangituray en datako, et bakasen da din Timplo tako ay nay ya siya abe sin ili tako.”

⁴⁹ Ngem asi et si Caifas ay din kangatoan ay padi sin siya di ay tawen et kanana, “Maga polos di ammo yo. ⁵⁰ Maawatan yo koma ay agpos mo matey di esa ay ipogaw ta matago din kakailiana mo din matey tako am-in ay man-ili.” ⁵¹ Din inbagan Caifas ay nay et baken napo sin bokbokod na ay nemnem, ngem gapo ta sisya di kangatoan ay padi, inpaipadton Diyos en sisya ay matey si Jesus ta say matago di kakailiana ay Judio. ⁵² Ya baken din kakailiana ay Judio anggoy mo adi et am-in ay anak Diyos ay man-ili sin kailili ta say panbalinenas daida si es-esa ay pamilya. ⁵³ Et

manlogi sin agew ay doy, inan-anap din papan-golon di Judio mo intoy iyat da ay mangipapse en Jesus.

⁵⁴ Idi siya di, adi nanpappailas da Jesus sin kaipoipogaw ed Judea mo adi et kinmaan das di et inmey da ed Epraim, esa ay ili ay asag-en sin kadondontogan. Et say nantean da Jesus ya din papasolot na.

⁵⁵ Nganngani din fiestan di Judio ay makwani en Nalabas. Isonga ad-ado di nantikid ed Jerusalem ay napo sin barbaryo ta tongpalen dan ogali da ay masapol ay man-ames da ta asi da pay mabalin ay makifesta. ⁵⁶ Din ipogaw ay nay et inanaanap das Jesus, et sin nasinsinopan da sin Timplo, nan-asibaga da, “Sinoy kanam? Adi ngin omalis sisya ay makifesta?” ⁵⁷ Tan din papangolon di papadi ya Fafariseo et inbilin da ay mo sinoy nakin ammo sin kad-an Jesus et ipadamag na koma en daida ta depapen da.

12

Din Nangisoyatan Maria Si Bangbanglo Sin Dapan Jesus

(Mat. 26:6-13; Mar. 14:3-9)

¹ Idi kolang di enem ay agew sin domatngan di fiesta, inmey da Jesus ed Betania ay ilin Lazarus ay din tinagon Jesus sin nateyana. ² Nan-oto das kanen da ay nanangaili en Jesus, et si Marta di nandondono. Si Lazarus pay et nakiokob en da Jesus.

³ Idi siya di, inan Maria di kagodwan di litro ay natanig ay nardo ay esay kanginaan ay bangbanglo. Et insoyat na sin dapan Jesus dowan

ponasan sin book na. Et napno din beey si banglo na.

⁴ Asi et si Judas Iscariot ay pasolot Jesus ay awni et manglipot en sisya et kanana, ⁵ “Apay! Nailako koma din bangbanglo ay nay ta maidawat sin nabiteg, tan manbanol si piga ay libo.”*

⁶ Say kanana di baken gapo ta insaksakit na di nabiteg mo adi et gapo ta mangakew. Tan sisya di makaammo sin pilak dan da Jesus, et ogali na ay kolakolangana.

⁷ Asi et songbatan Jesus si Judas yan kanana, “Bay-am sisya, tan indodolina din bangbanglo ay nay ta say mangon-ona ay mailalana sin awak ko para sin kaiponponak. ⁸ Mo di nabiteg et kanayon ay wada da sin kad-an yo, ngem mo sak-en pay, bakenak wadas kanayon en dakayo.” | 12:8

⁹ Nadamag di ad-ado ay Judio ay wadas Jesus ed Betania, isonga inmey das di. Ngem baken begew si Jesus et anggoy di inmeyan da, mo adi et ta ilan da abes Lazarus ay tinago na. ¹⁰ Isonga din papangolon di papadi et nantotolag da ay peslen da abes Lazarus, ¹¹ tan begew en sisya, ad-adoy Judio ay naisian en daida ta mamati da en Jesus.

Din Nanaydayawan Di Kaipoipogaw En Jesus Sin Inmeyana Ed Jerusalem

(*Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Luc. 19:28-40*)

¹² Sin napat-a, nadamag din ad-aad-ado ay mak-ifesta ay somawsawang si Jesus ed Jerusalem.

* **12:5** Din kanana sin Griego et: toloy gasot ay denario ay banol di toloy gasot ay poldiya. | **12:8** **12:8** Deuteronomio 15:11.

¹³ Et nan-a das pangan di palma[†] ta en da abten downan dan ibogbogaw, “Madaydayaw si Diyos! Mabindisyonan koma nan inbaan di Apo ay panakaawak na![‡] Nagasat nan Ari tako sinan ed Israel!”

¹⁴ Nangabayo si Jesus sin anak di dangki ay inpaiali na. Et say tinmet-ewaan din inpaisolat Diyos ay kanana,

¹⁵ “Dakayo ay taga-Jerusalem, adi kayo emegyat, tan nay omal-ali din Ari yo ay nangakabayo si anak di dangki.”[§]

¹⁶ Din papasolot Jesus et daan da pay maawatan din olog di napasamak ay nay. Siyat mantaolis Jesus ed langit, asi da nemnemen ay siya na din natongpalan di inpaisolat Diyos maipanggep en sisya yan daida met laeng di nangamag sin natongpalana.

¹⁷ Din ad-ado ay ipogaw ay nangila sin nangayagan Jesus en Lazarus ay binmala sin liyang sin nanagoana en sisya et inpidwapidwa da ay nangipadamag sin inila das di. ¹⁸ Isonga ad-ado di en nangabat en Jesus, tan dinamag da din doy nakaskasdaaw ay sinyal ay inamag na. ¹⁹ Siya di, nan-asibaga din Fafariseo, “Ilan yo kadi, naabak tako! Tan am-in ay ipogaw et nanbalin das pasolot na.”

[†] **12:13** Kalasin di kaiw sin ilin di Judio ay kaman niyog di payak na. Din payak na et in-ap-ap da di odom sin kalsada ya inwasawas day odom ta say pandayaw da en Jesus. [‡] **12:13** Salmo 118:26.

[§] **12:15** Zekarias 9:9. Ogalin di ari ed idi, mo omasag-en da si esa ay ili ta gobaten da, nangakabayo das kabayo. Ngem mo siged di nemnem da sin man-ili ay sana, nangakabayo das dangki.

Din Nangipadtoan Jesus Sin Kateyana

²⁰ Wada da abey baken Judio ay Griego ay en nakifesta ed Jerusalem ta dayawen das Diyos.

²¹ Inmey dan Felipe (ay taga-Betsaida ay esay ili ed Galilea) yan kanan da en sisya, “Apo, makingalat kami kod en Jesus.” ²² En inbagan Felipe en Andrew, et pag dan mankoyog ay en mangibaga en Jesus.

²³ Kanan Jesus, “Enggay dinmateng din timpo ay sak-en ay Anak di Ipogaw et maidayawak sin kateyak. ²⁴ Kaman din maamag si bin-i. Tan tetewa nan ibagak en dakayo ay mo adi mais-ek di esa ay bin-i ta say madonot ya somimit, komakaman ay es-esa. Ngem mo mais-ek ya madonot, asi somimit et manlames si ad-ado. ²⁵ Mo banolen di ipogaw din biyag na, matey pay dedan. Ngem mo ibilang na ay baken nabanol di biyag na isnan lobong, awni et matago ay eng-enggana. ²⁶ Mo sinoy mansilbi en sak-en, masapol ay sak-en di itoltoloy na ay onodan ta say din kad-ak et siya abey kad-ana. Yan din sana ay mansilbi en sak-en et dayawen Amak sisya.”

²⁷ Pag itoloy Jesus ay mangwani, “Nay nariribokan di nemnem ko. Sino ngata di ikararag ko en Amak? Ay kanak ngin en ilisi nas sak-en sin kateyak? Aga, tan say panggep ko ay inmalis na et ta sagabaek am-in dana.” ²⁸ Pag nan kanan en Diyos, “Ama, ipailam kod din kinadiyos mo ta say madayaw din ngadan mo.”

Et wada di kali ay napod langit ay kanana, “Enggay inpailak et ipailak kasin.”

²⁹ Din kaipoipogaw ay pinmipika sidi et dinnge da abe din kali. Ngem kanan di odom en nankido

dowan pay kanan di odom, “Nginalat di anghel sisya.”

³⁰ Asi et kanan Jesus en daida, “Din sana ay kali ay dinnge yo et baken naikali para en sak-en mo adi et para en dakayo. ³¹ Tan nay dinmateng din timpo ay kaokoman di ipogaw isnan lobong. Ed wani abe di maabakan Satanas ay din ap-apon di ipogaw ay adi mamati. ³² Tan mo maikayangak, awisek am-in ay ipogaw ta mamati da koman sak-en.”* ³³ Say kanan Jesus di ta ipaammo na di iyat na ay matey.

³⁴ Asi et kanan din kaipoipogaw, “Apay ngin ay kanam en masapol ay maikayang din Anak di Ipogaw? Tan din inpaisolat Diyos ay naitdo en dakami et kanana en matagotago din Messias ay eng-enggana.† Sino ngin pay san Anak di Ipogaw?”

³⁵ Pag kanan Jesus ay nangiarig, “Baken mabayag di kawadan di silaw en dakayo. Onoden yo ngarud din nasilawan ay danan agpiya et wada pay laeng din silaw en dakayo tan into et ya mabolingetan kayo. Tan din mandan sin mabolinget et adi na ammo din emeyana. ³⁶ Mamati kayo ngarud sin silaw agpiya et wada pay laeng en dakayo ta say manbalin kayos ipogaw ay nasilawan di nemnem na.” Sin nangwanian Jesus sidi, tinaynanas daida et en nanlingeb.

³⁷ Olay mo ad-adoy nakaskasdaaw ay sinyal ay enggay inpappailan Jesus en daida, adi da pay

* **12:32** Juan 3:14-15. † **12:34** Salmo 110:4; Isaias 9:7; Ezekiel 37:25; Daniel 7:14.

laeng namati en sisya, ³⁸ ta say matongpal din inpadton Isaias ay kanana,

“Apo, apay nga at-atik anggoy di namati sin inbagbaga mi? Apay nga at-atik di nangawat sin inpail-ila ay panakabalin mo?” †

³⁹ Din begew ay adi da mabalin ay namati et siya abey insolat Isaias ay kanana,

⁴⁰ “Ginodab Diyos si daida ya pinakenteg na di nemnem da tan into et mo makaila ya makaawat da yan sangoen das sisya ta agasanas daida.” §

⁴¹ Say kanan Isaias di tan naipaila di kinadiyos Jesus en sisya ed idi, yan si Jesus met laeng din inbagbaga na.

⁴² Ad-ado pay dedan di papangolon di Judio ay namati en Jesus. Ngem adi da inpodpodno din pammati da begew din egyat da ay dosaen din Fafariseo si daida ay adi kaibilang sin gagait da ay Judio. ⁴³ Tan say banolen da din pandayawan di ib-a dan daida mo din pandayawan Diyos.

⁴⁴ Idi kasin nankalis Jesus sin kaipoipogaw, in-pigsa na ay nangwani, “Mo sino y mamati en sak-en, baken sak-en anggoy di pinati na mo adi aben din nangibaa en sak-en. ⁴⁵ Mo ilaenas sak-en, il-ilaena abe din nangibaa en sak-en. ⁴⁶ Inmaliak ay kaman silaw isnan lobong ta mo sino da di mamati en sak-en et adi da mantettee sin mabolinget.

⁴⁷ “Mo din mannge sin kalik ngem adi na patpatien et baken sak-en di mangokom en sisya. Tan adiak inmalis nan lobong ay mangokom si ipogaw mo adi et ta isalakan kos daida. ⁴⁸ Ngem wada

† 12:38 Isaias 53:1. § 12:40 Isaias 6:10.

pay di mangokom sin ipogaw ay manigaan en sak-en ay adi mangawat sin kankanak. Tan din nay inbagbagak ay mismo di mangeddeng en sisya sin kaodian ay agew. ⁴⁹ Tan adiak inbaga dana si bok-bokod ko mo adi et si Amak ay nangibaa en sak-en di nangibilin sin kaliek ya siya abe sin iyat ko ay mangikali. ⁵⁰ Isonga siya anggoy di inbagbagak din inbilin Amak en sak-en, tan ammok ay din bilina et maiturong si biyag ay eng-enggana.”

13

Din Nangowasan Jesus Sin Sikin Di Papasolot na

¹ Masm-as ed din fiesta ay makwani en Nalabas, yan ammon Jesus ay enggay dinmateng din timpo ay komaanana isnan lobong ta mantaoli en Ama na. Nanlogi sin damo et nilaylayad nas kanayon din ipogaw na isnan lobong. Ngem ed wani ena ipaila din kadakdaken di layad na.

² Idi nalabi sin pangpanganan da Jesus ya din papasolot na, enggay inpanemnem Satanas en Judas ay anak en Simon Iscariot ay sin siya di ay labi di panglipotana en Jesus. ³ Ngem ammon Jesus ay indawat Ama na en sisya di am-in ay panakabalin. Ammo na abe ay si Diyos di napoana ya siya abe sin pantaoliana.

⁴ Isonga pinmika et kinaana din tak-ep di bado na, asi man-eten si towalya. ⁵ Pag nan pay-an di palangganas danom et inlogi na ay mangowas sin sikin di papasolot na dowan-an ponasan sin towalya ay in-etena.

⁶ Datngana pay si Simon Pedro, kananan Jesus, “Apo, baken sik-a koma di mangowas sin sikik.”

⁷ Kanan aben Jesus, “Adi ka maawatan ed wani din am-amagek. Awni ta sin tapin di agew, asim maawatan.”

⁸ Asi et kanan Pedro, “Dakey, adim oowasan nan sikik.”

Ngem kanan Jesus, “Mo adiak owasan sikim, adi ka aben maibilang ay pasolot ko.”

⁹ Asi pag kanan Pedro, “Apo, mo siya sa, baken ngarud din sikik et anggoy di owasam, pati din takkay ya toktok ko.”

¹⁰ Pag kanan Jesus, “Din nakaames ay ipogaw et adi na masapol ay amsen kasin din awak na tan enggay sinmigid. Owat din siki na anggoy di maowasan koma. Yan dakayo et kinmagam-is kayo, ngem baken kayon am-in.” ¹¹ Say kanana di en baken dan sinmigid am-in, tan inaammo na mo sino di manglipot en sisya.

¹² Makdeng pay ay owasan Jesus din siki da, kasinan inbado din tak-ep di bado na et nakitokdo kasin en daida. Asi na kanan, “Ay maawatan yo din kaam-amag ko en dakayo? ¹³ Din pangawag yon sak-en ay Maestro ya Apo et kosto kayman di, tan siya od ay si sak-en. ¹⁴ Mo sak-en ngarud ay apo ya maestro yo di nangowas sin siki yo, dakayo abe et man-asiowas kayo komas siki yo. ¹⁵⁻¹⁶ Tan tet-ewa nan ibagak en dakayo ay baken napateg di bag-en mo din among na, yan siya abe sin naibaa ay baken napateg mo din nangibaa en sisya. Inamag ko nan dakayo ta say waday tadonen yo ta siya abe di iyat yo sin gagait yo. ¹⁷ Yan gapo ta maawatan yo dana, nagasat kayo mo tongpalen yo.

18 “Baken kayon am-in sin kankanak, tan ammok di nemnem yo am-in ay pinilik. Ngem pinilik dakayo am-in pay dedan ta say matongpal din inpaisolat Diyos ay kanana, ‘Din naiokob en sak-en et nanbalin ay kaibaw ko.’* 19 Et siya nay ibagak en dakayo ed wani ta mo matongpal si awni, pasien yo ay sak-en din Messias. 20 Tet-ewa nan kanak en dakayo. Mo sinoy mangawat sin ibaak et awatenas sak-en ya siya abe sin nangibaa en sak-en.”

Din Nangipadtoan Jesus Mo Sinoy Manglipot En Sisya

(Mat. 26:20-25; Mar. 14:17-21; Luc. 22:21-23)

21 Sin nangwanian Jesus sidi, peteg ay mansakit di nemnem na yan kanana sin papasolot na ay nangidoritso, “Tet-ewa nan ibagak ay waday esa en dakayo ay manglipot en sak-en.” 22 Din pasolot na et owat dan man-asisisin-eng ay nagolo di nemnem da, tan adi da ammo mo sinoy kalkaliena. 23 Din kadiking en Jesus ay pasolot na et say laydelaydena en daida. 24 Sininyasan Simon Pedro sisya ta pootena en Jesus mo sino en daida di kankanana.

25 Siya et di, nanwingi din pasolot ay sana en Jesus yan kanana, “Apo, sino san manglipot en sika?”

26 “Din pangidawtak sin nay isiwsiw ko ay tinapay et sisya di,” kanan Jesus ay sinombat. Et pag nan isiwsiw din tinapay sin digo et indawat na en Judas ay anak en Simon Iscariot. 27 Sin kosto ay nangawatan Judas sin tinapay, sin-gep Satanas sisya.

* 13:18 Salmo 41:9.

Pag kanan Jesus en sisya, “Dalasem! Adim tak-taken san en ka amagen.” ²⁸ Din nakiookob ay papasolot Jesus et adi da ammo mo sinoy laydena ay kalien. ²⁹ Ngem gapo ta si Judas di makaammo sin pilak da, din wadas nemnem di odom et ibaan Jesus sisya ay en manlakos kasapolan da sin fiesta ono ena iyaan si pilak di nabiteg. ³⁰ Idi nakdeng pay ay kinan Judas din tinapay, kabala. Yan eng-gay nalabi.

³¹ Idi nadipos si Judas, kanan Jesus, “Din maamag si awni en sak-en ay Anak di Ipogaw et say maidayawak ya maidayawan aben Diyos. ³² Et mo madayaw si Diyos babaen en sak-en, dayawena abes sak-en ed langit yan amagena ay dagos.

³³ “Anan-ak ko, baken mabayag di pakiteak en dakayo. Awni et omanap kayo, ngem ipidwak en dakayo din inbagak sin papangolon di Judio ay adi kayo makaey sin emeyak. ³⁴ Naey di baro ay ibilin ko en dakayo. Masapol ay manlinayad kayo. Kaman koman din layad ay inpappailak en dakayo di iyat yo ay manlilinayad. ³⁵ Tan mo manlilinayad kayo, say pangammoan di am-in ay ipogaw ay pasolot kos dakayo.”

Din Nangipadtoan Jesus Sin Nangisaotan Pedro En Sisya

(Mat. 26:31-35; Mar. 14:27-31; Luc. 22:31-34)

³⁶ Asi kanan Simon Pedro, “Apo, into pay san emeyam?”

Sinongbatan Jesus yan kanana, “Din emeyak et adi mabalin ay omonod ka ed wani. Ngem sin tapin di agew et siya ay omonod ka.”

³⁷ Kanan aben Pedro, “Apo, apay ngin ay adiak makaonod ed wani? Tan nay nakasaganaak ay matey para en sik-a.”

³⁸ “Ay siya mo nakasagana ka ay matey para en sak-en?” insongbat Jesus. “Awni kadi! Sin daan pantan-oan di kawwitan, mamitlo ka ay mang-wani en adim am-ammos sak-en.”

14

Si Jesus Di Pandanan Di Ipogaw Ay Emey En Ama na

¹ Asi kanan Jesus en daida, “Adi kayo madanagan, mo adi et itoloy yo ay mamati en Diyos ya mamati kayo abe en sak-en. ² Tan ad-adoy panbeeyan di ipogaw sin pantetean Amak ed langit, yan emeyak sisi ta enak isagana di panbeeyan yo. Mo baken koman tet-ewa nan kanak en dakayo, ay siya mo say ibagak? ³ Mo maisagana pay din panbeeyan yo, asiak mantaoli ta enak ayagan si dakayo ta makitee kayo sin kad-ak. ⁴ Ammo yo met din danan ay emey sin emeyak.”

⁵ Pag kanan Tomas, “Apo, adi mi ammo din danan, tan adi mi ammo din emeyam.”

⁶ Asi et kanan Jesus, “Sak-en din danan, tan sak-en din poon di tet-ewa ya din mangidawat si biyag. Magay emey en Amak mo baken sak-en di pandanana. ⁷ Mo tet-ewa ay ammo yos sak-en, ammo yo abe si Amak. Yan manlogi ed wani, tet-ewa ay ammo yo ya inila yos sisya.”

⁸ Pag kanan Felipe, “Apo, ipailam ngarud en dakami si Amam ta mapnek kami.”

⁹ Asi et songbatan Jesus, “Felipe, nabayag ay wadaak en dakayo, yan adi ka pay laeng ammos

sak-en? Di nangila en sak-en et inila nas Amak. Apay ngarud ay ibagam en ipailak en dakayo si Amak? ¹⁰ Ay adim pasien ay wadaak en Amak ya wada abe si Amak en sak-en? Din kankanak en dakayo et baken napo sin nemnem ko mo adi et napo en Amak ay mantettee en sak-en. Din inam-amag ko abe et sisya met laeng di nakin amag. ¹¹ Isonga pasien yo koma din kanak en dakayo ay wadaak en Amak yan wada abe si Amak en sak-en. Et mo adi kayo mapnek sin kanak, pasien yo pay koma begew din nakaskasdaaw ay inam-amag ko.

¹² “Tet-ewa adi nan kanak en dakayo ay mo sino di mamati en sak-en, amagena abe din nakaskasdaaw ay inam-amag ko. Yan wada abey amagena ay nabanbanol mo da naey. Tan emeyak en Amak, ¹³ et mo sinoy kedawen yo begew sin nakies-esaan yo en sak-en,* amagek ta say madayaw si Amak begew en sak-en. ¹⁴ Ipidwak ay mo sinoy kedawen yo en sak-en begew sin nakies-esaan yo en sak-en, amagek.”

¹⁵ Kanan aben Jesus en daida, “Mo laylayden yos sak-en, pasien yo abe din bilbilin ko. ¹⁶ Yan kedawek en Amak ay ibaa na di maiskat en sak-en ay mamadang en dakayo ta mantettee en dakayo ay eng-enggana. Sisya din Ispirito na ay mangitdo en dakayos tet-ewa. ¹⁷ Di adi mamati en sak-en et adi da maawat sisya, tan adi da maimatonan ya adi da aben ammos sisya. Ngem dakayo pay et

* **14:13** Din kanana sin Griego et: mo sinoy kedawen yo sin ngadan ko. Di dow a abe ay kaiologan nina sin Griego et: mo sinoy kedawen yo ay panakaawak ko ono mo sinoy kedawen yo begew sin talek yo sin kalebbengak.

ammo yos sisya, tan nay mantettee sin kad-an yo et awni et wada en dakayo.

¹⁸ “Adiak taynan si dakayo ay kaman nangoso, tan mantaoliak met laeng. ¹⁹ Baken mabayag yan din adi namati en sak-en isnan lobong et adi da omila. Ngem mo dakayo, awni et ilaen yos sak-en. Gapo ta matagoak kasin, matago kayo abe. ²⁰ Sin siya di ay timpo, ammo yo ay wadaak en Amak dowan kayo aben wada en sak-en ya sak-en en dakayo. ²¹ Mo sino di mangigtos bilbilin ko sin nemnem na ta say patiena et sisya di manglayad en sak-en. Yan din manglayad en sak-en et laylayden Amak. Laylaydek abe et ipaammok en sisya din maipanggep en sak-en.”

²² Asi et kanan Judas (baken si Judas Iscariot), “Apo, sinoy gapo na ay dakami anggoy di pangipaammoam issa ay baken am-in ay ipogaw sinan lobong?”

²³ Kanan aben Jesus, “Tan din manglayad en sak-en et patiena di ibagak. Sisya di laylayden Amak. Isonga dakami en Amak et en kami manbeey en sisya. ²⁴ Ngem din adi manglayad en sak-en et adi na aben patien di ibagak. Din nay inbagbagak en dakayo et baken sak-en di nakin kali mo adi et si Amak ay nangibaa en sak-en.”

²⁵ Pag nan itoloy ay nangwani, “Inbagak am-in dana en dakayo sin naitatapiak pay laeng en dakayo. ²⁶ Ngem awni et ibaan Diyos din Ispirito Santo ay panakaawak ko ay mamadang en dakayo. Sisya di mangitdo en dakayo si am-in ay banag, ya ipanemnem na abe en dakayo di am-in ay inbagbagak.

²⁷ “Adi kayo madandanagan ya emeg-egyap, tan pantalnaek di nemnem yo. Yan din talna ay idawat ko en dakayo et baken din talna ay ibagbagan di ipogaw isnan lobong mo adi et din talnan di nemnem ko. ²⁸ Dinngge yo din kanak en taynak si dakayo ngem asiak mantaoli. Mo laylayden yo komas sak-en, manragsak kayo koma, tan emeyak en Amak ay napateg mo sak-en. ²⁹ Siya na di ipadadaan kon dakayo ed wani ta say pomigsa di pammati yo sin temet-ewaana.

³⁰ “Adiak pay makingalngalat en dakayo si mabayag, tan nay omali si Satanas ay ap-apon di ipogaw ay adi mamati. Magay kalebbengana en sak-en, ³¹ ngem ipalobos ko di mapasamak ta say ammoan di am-in ay ipogaw ay laylaydek si Amak ya es-estek ay tongpalen din am-in ay inbilina en sak-en. May, en tako.”

15

Maiarig Si Jesus Sin Poon Di Obas

¹ Pag nan kanan ay nangiarig, “Sak-en di kosto ay poon di obas,* ya si Amak di mangay-ayowan. ² Potoana di am-in ay panga ay adi manlames dowanen dalosan di waday lames na ta say maadado di lames na. ³ Dakayo di panga ay enggay nadalosan begew din init-itdok ay inigto yo sin nemnem yo. ⁴ Itoltoloy yo ay makies-esa en sak-en yan itoloy ko abe ay makies-esa en dakayo. Din pangan di obas et magay iyat na ay manlames

* **15:1** Sin Daan ay Tolag, maiarig di Judio ono polin Israel sin obas (Salmo 80:8-18; Isaias 5:1-2,7), ngem lawa di lames na tan dinokogan das Diyos, isonga baken daida di kosto ay obas.

mo naisian sin poona. Iso na en dakayo, tan magay bongan di pammati yo mo adi yo itoltoloy ay makies-esa en sak-en.”

⁵ Asi na inpidwa ay nangiarig, “Sak-en di poon di obas yan dakayo di panga na. Mo sino di mangitoloy ay makies-esa en sak-en ta makies-esaak abe en sisya et siya na di ad-adoy bongan di pammati na, tan magay kabaelan di ipogaw ay amagen mo magaak en sisya. ⁶ Mo sino pay di adi mangitoloy ay makies-esa en sak-en et kaman napotoan ay panga ay maiwasit. Mo mango din panga ay sana, masinop da et mapooan. ⁷ Ngem mo itoltoloy yo pay ay makies-esa en sak-en ya mangiigto sin kalik sin nemnem yo ta say onodan yo, olay mo sinoy kedawen yo et maidawat en dakayo. ⁸ Siya nay maidayawan Amak, mo ad-adoy bongan di pammati yo, yan siya na abey iyat yo ay mangipaila ay pasolot kos dakayo.

⁹ “Laylaydek si dakayo ay kaman din pananglayad Amak en sak-en. Itoltoloy yo ay gon-oden din nay layad ko en dakayo. ¹⁰ Say gon-oden yos kankanayon din nay layad ko dalo et mo patien yo din bilbilin ko. Iso na en sak-en, tan patiek abe din bilbilin Amak et kanayon ay gon-odek din layad na. ¹¹ Siya dana di ibagak en dakayo ta say peteg di ragsak yo ay kaman din ragsak ko.

¹² “Siya na abey ibilin ko en dakayo ay manlinayad kayo ay kaman met laeng din pananglayad ko en dakayo. ¹³ Siya nay kadakdak-an ay layad ay maipailan di ipogaw, mo matey ta say matago di gagayyem na. ¹⁴ Et dakayo adi di gagayyem ko mo

patien yo di bilin ko. ¹⁵ Baken baa di pangwanik en dakayo ed wani mo adi et gagayyem. Tan din baa et adi na ammo din planon di among na, ngem mo dakayo pay et enggay inpaammok en dakayo din am-in ay dinngek en Amak. ¹⁶ Baken met dakayo di namili en sak-en mo adi et sak-en di namili ya nangdotok en dakayo ta en kayo man-awis si ad-ado ay ib-a yo ay mamati ta say waday bongan di pammati yo ay komakaman si eng-enggana. Tan mo say iyat yo di, olay mo sinoy kedawen yo en Amak begew sin nakies-esaan yo en sak-en et idawat na en dakayo. ¹⁷ Siya na kasin di bilin ko. Masapol ay manlinayad kayo.”

Din Pangiligtan Di Adi Mamati En Jesus Sin Papasolot Na

¹⁸ Kanan aben Jesus sin papasolot na, “Awni et kalkaliget di adi mamati en sak-en si dakayo. Mo say iyat da di, adi kayo masdaaw. Nemnemen yo ay inmon-ona ay inliliget das sak-en. ¹⁹ Mo doya ya nailobongan koma di ogali yo ay kaman din adi mamati, laylayden das dakayo ay gagait da. Ngem nay pinilik si dakayo ta mailasin kayo en daida ay adi mamati. Et say gapo na si pangiligtan dan dakayo. ²⁰ Nenemnemen yo din inbagak en dakayo ay baken napateg di baa mo din among na. Mo pinmalpaligat da, siya abe en dakayo. Mo adi da pinati din inbagbagak, adi da aben pasien di kanan yo. ²¹ Say amagen da am-in da naey en dakayo begew din nakies-esaan yo en sak-en, tan adi da ammo din nangibaa en sak-en. ²² Mo doya ya adiak inmali ta enak ngalaten si daida, baken da koman basol din adi da pamatian. Ngem ed wani,

magay ipambal das basol da. ²³ Din mangililiget en sak-en et kaliliget na abe si Amak. ²⁴ Baken da koma aben basol mo adiak inpaila en daida di nakaskasdaaw ay magay odom si nakaamag. Ngem nay inila da am-in dadi, yan kaliliget da pay laeng si dakami en Amak. ²⁵ Ngem siya iman, ta say temet-ewa din inpaisolat Diyos ay kanana, ‘Inliliget das sak-en ay magay gapo na.’ †

Din Amagen Di Ispirito Santo

²⁶ Pag itoloy Jesus ay nangwani, “Awni et ibaak en dakayo din Ispirito ay mapo en Amak ay mamadang en dakayo. Sisy di mangipaneknek sin katet-ewan di maipanggep en sak-en. ²⁷ Yan dakayo abe et paneknekan yos sak-en, tan kinmoyokoyog kayo nanlogi ed idi.

16

¹ “Inbagak am-in dana en dakayo ta adi kayo maetnga sin maamagan da mo adi et itoltoloy yo ay mamati en sak-en. ² Tan adi da ibilang dakayo sin gagait yo ay Judio. Sin tapin di agew abe, waday mamse en dakayo et kanan das nemnem da en say siged di si pandayaw dan Diyos. ³ Siya dana di amagen da tan adi da ammo si Amak ya sak-en. ⁴ Idadaan ko na ed wani ta sin tapin di agew yan maamag na en dakayo, nemnemen yo ay say inbagak en dakayo.

“Adiak inbaga na en dakayo sin damo, tan dedaak sin kad-an yo. ⁵ Ngem ibagak ed wani, tan mantaoliak sin nangibaa en sak-en. Yan nay ay maga en dakayo di mangipoot mo intoy emeyak

† 15:25 Salmo 35:19; 69:4.

mo? ⁶ Siya kayman, tan mansakit di nemnem yo begew din inbagak en dakayo. ⁷ Ngem tet-ewa pay dedan ay say pansigdan yo mo komaanak. Tan mo adiak komaan, adi aben omali din Ispirito Santo en dakayo. Ngem mo komaanak, ibaak sisya ay en mamadang en dakayo. ⁸ Sin omaliana, ipaneknek na sin kaipoipogaw ay naipaksaw da maipanggep si basol. Ipaneknek na abe ay naipaksaw da maipanggep si kinalinteg ko ya din pangokoman Diyos en daida. ⁹ Mo maipanggep si basol, ipaneknek na ay basol da din adi da pamatian en sak-en. ¹⁰ Mo maipanggep abe si kinalinteg ko, ipaneknek na ay tet-ewa ay nalintegak. Di pangammoan da et nay emeyak en Diyos Ama yan awni et adi kayo omil-ila. ¹¹ Mo maipanggep abe si pangokoman Diyos sin kaipoipogaw, ipaneknek na ay enggay kineddengana si Satanas ay ap-apon di adi mamati.

¹² “Ad-ado pay di adiak maibaga en dakayo ed wani, tan palalo ay naligat di pannemnem yo. ¹³ Ngem olay, tan mo omali din Ispiriton Diyos ay pag tet-ewa di ibagbaga na, sisya di mangiturong si nemnem yo ta ammoan yo di am-in ay tet-ewa. Yan baken sisya di nakin kali, mo adi et ipaammo na din dengngena en Diyos. Olay din maamag sin tapin di agew et siya abe di ipaammo na en dakayo. ¹⁴ Sak-en di dayawena, tan din wadas nemnem ko et say ena ipaammo en dakayo. ¹⁵ Inbagak ay din wadas nemnem ko et say ipaammon din Ispirito en dakayo, tan am-in din nemnem Amak et say nemnem ko met laeng.”

Din Panladingitan Ya Panragsakan Di Papisolot Jesus

¹⁶ Intoloy Jesus ay nangwani sin papasolot na, “Baken mabayag et adi kayon omila. Ngem baken aben mabayag yan kasin kayon omila.”

¹⁷ Siya di, di odom ay pasolot na et inpid-wapidwa da ay nan-asipoot, “Sino ngin di laydena ay kalien? Kanana en baken mabayag et adi tako ilaen sisya, pag nan kanan en baken aben mabayag yan kasin takon ilaen. Yan kanana abe en emey en Ama na. ¹⁸ Din baken mabayag ay nay, sino ngin di laydena ay kalien? Adi tako iman maawatan.”

¹⁹ Ammon Jesus ay layden da ay pooten, isonga namangpango ay nangwani, “Man-asipoot kayo maipanggep sin inbagak en baken mabayag et adi kayon omila, ngem baken aben mabayag yan kasin kayon omila, ay baken siya? ²⁰ Tet-ewa nan ibagak en dakayo. Man-oga ya manladingit kayo dowan manragsak pay din adi mamati en sak-en. Mansakit adi di nemnem yo, ngem din sakit di nemnem yo et manbalin si ragsak. ²¹ Kaman babai ay palalo di ligat na sin pan-anakana. Ngem mo bomala pay din moyang, niliw-ana din ligat na, et peteg di ragsak na begew sin anak na. ²² Iso na en dakayo, tan ed wani, mansakit di nemnem yo. Ngem sin tapin di agew, man-asiila tako et asi kayo manragsak. Yan din ragsak yo ay sana et magay mangaan en dakayo.

²³ “Sin siya di ay timpo, magay masapol ay pooten yo en sak-en. Tet-ewa nan ibagak en dakayo ay mo sino di kedawen yo en Amak et idawat na en dakayo begew sin nakies-esaan yo

en sak-en. ²⁴ Enggana ed wani, maga di kinkindaw yo begew sin sana ay nakies-esaan yo en sak-en. Ed wani pay, komedakedaw kayo ta say maidaw-tan kayo ta dadlon kayon maragsakan.

²⁵ “Inbagbagak na en dakayo ay nangiarig. Sin tapin di agew pay, magay odom ay pangarig si dad-atek, mo adi et idoritsok ay mangibaga en dakayo si maipanggep en Amak. ²⁶ Mo domateng din agew ay sana, sisya di pankedawan yo begew sin nakies-esaan yo en sak-en. Adiak kanan en siyat sak-en di mankedaw en sisya para en dakayo, ²⁷ tan si Diyos Ama ay mismo et laylaydenas dakayo. Yan siya nay gapo na ay laylaydenas dakayo, tan laylayden yo abes sak-en ya pasien yo ay napoak en sisya. ²⁸ Si Amak di napoak ay in mali isnan lobong, yan sisya abe di pantaoliak, tan nay komaanak isnan lobong.”

²⁹ Sin nanngedan das di, kanan din papasolot na, “A, nay nalawag di kankanam, tan idordoritsom ay adi mangibagbagas pangarig. ³⁰ Ed wani yan, dadlon min ammo ay ammom am-in. Olay din salodsod ay wadas nemnem di ipogaw et adi masapol ay maibaga en sik-a, tan enggay ammom. Isonga pasien mi ay napo ka en Diyos.”

³¹ “Pasien yo kayman ed wani,” kanan Jesus ay sinombat, ³² “ngem nemnemen yo na. Dandani met di pansisianan yo. Esa ya esa et emey sin beey na et maes-esaak. Ngem bakenak es-esa tet-ewa, tan wadas Amak en sak-en si kankanayon. ³³ Siya nay ibagak en dakayo ta say waday talna yo begew sin nakies-esaan yo en sak-en. Tet-ewa kayman ay mapaligatan kayo isnan lobong. Ngem olay,

tomoled kayo, tan enggay inabak ko din lawa ay wadas nan lobong.”

17

Din Inkararag Jesus En Ama Na Para Sin Awak Na

¹ Sin nangwanian Jesus isna, asi na pag tangaden ed langit yan kanana, “Ama, enggay dinmateng din timpo ay inkeddeng mo. Ipailam din dayaw ko ay Anak mo, ta asiak aben ipaila din dayaw mo ay Amak. ² Tan inpolang mon sak-en di kalebbengan ay mangituray sin am-in ay ipogaw ta idawat koy biyag ay eng-enggana en daida am-in ay intalek mon sak-en. ³ Yan siya na di biyag ay iwed patingga na, din pangaammoan dan sik-a ay din es-esa ay tet-ewa ay Diyos ya sak-en ay inbaam ay si Jesu Cristo. ⁴ Inpail-ilak isnan lobong din kinadiyos mo, tan dadlonak tinongpal din inpaamag mo en sak-en. ⁵ Ed wani, Ama, mantaoliak kod en sik-a ta say kasin kan ipaila din kinadiyos ko ay say kinadiyos ko idi wadaak en sik-a sin daan maamagan di lobong.”

Din Inkararag Jesus Para Sin Papasolot Na

⁶ “Din ipogaw mo ay pinilim isnan lobong ay intalek mo en sak-en et inpailak en daida din kinadiyos mo. Sigod ay ipogaw mos daida yan intalek mo en sak-en. Inon-onodan da din inbagbagam, ⁷ et ed wani inammoan da ay sik-a di napoan di am-in ay inam-amag ko ya inbagbagak. ⁸ Tan inawat da din initdok en daida ay inbagam en sak-en, et dadlon dan ammo ay sik-a di napoak ya sik-a di nangibaa en sak-en.

⁹ “Di ikarkararagak et baken si daida ay adi mamati en sak-en mo adi et din ipogaw mo ay intalek mon sak-en. ¹⁰ Tan am-in di okak et okam, yan din okam et siya met laeng ay okak. Yan enggay madaydayawak babaen en daida. ¹¹ Adiak itoloy ay mantetee isnan lobong mo adi et mantaoliak en sik-a. Ngem da naey pay et mataynan da. Ama ay Nasantoan, salaknibam kod daidas panakabalin di ngadan mo ay indawat mo abe en sak-en* ta say kanayon ay mantimpoyog di nemnem da ta kaman din nemnem ta. ¹² Idi wadaak sin kad-anda, sinalaknibak ya inayowanak si daidas panakabalin di ngadan mo ay indawat mo en sak-en. Et laton ay maga en daida di naisian en sak-en powira din esa ay natodingan ay madosa, ta say temet-ewa din inpaisolat mo.

¹³ “Dandani di pantaoliak en sik-a, ngem dedaak pay laeng isnan daga. Isonga ipigsak ay mangikararag sina ta say dengngen da ta dadlon dan maragsakan sin mismo ay ragsak ko. ¹⁴ Inpaammok en daida din inbagbagam, isonga din adi mamati en sak-en et kaliliget da abe si daida, tan kaman dan sak-en met laeng ay baken nailobongan di ogali da ay kaman din adi mamati. ¹⁵ Adiak pay kanan en kaanem si daida isnan lobong mo adi et ta salaknibam si daida en Satanas. ¹⁶ Tan kaman dan sak-en ay adi da maibilang sin ipogaw ay adi mamati. ¹⁷ Iaddawim kod daida si lawa babaen sin kalim ay tet-ewa ta say mansilbi da en sik-a si kosto. ¹⁸ Tan nay ibaak

* **17:11** Din naisolat sin odom ay manuskrito sin Griego et: salaknibam kod daida ay intalek mo en sak-en si panakabalin di ngadan mo... Siya abe sin v. 12.

si daida sin gagait das nan lobong ay kaman met laeng di inyat mo ay nangibaa en sak-en. ¹⁹ Et idaton ko din awak ko ay matey para en daida ta say maiaddawi da tet-ewa si lawa ay mansilbi en sik-a.”

Din Inkararag Jesus Para Sin Am-in Ay Mamati

²⁰ “Baken anggoy da naey si ikararagak mo adi et olay daida abe ay mamati en sak-en begew di en da ibagbaga. ²¹ Ama, ikararag ko ay man-es-esa koma di nemnem da ay kaman aben din nemnem ta, ta say patien di ipogaw ay sik-a di nangibaa en sak-en. Sapay koma ta wada da en daita ay kaman met laeng din kawadam en sak-en ya kawadak en sik-a. ²² Indawat ko en daida din mismo ay kinangato ay indawat mo en sak-en ta say man-es-esa di nemnem da ay kaman daita met laeng. ²³ Wadaak en daida ya wada ka abe en sak-en ta say magay kolang din pan-es-esaan di nemnem da ay sana ta say ammoan di ipogaw ay sik-a di nangibaa en sak-en ya ammoan da abe ay nan-iso di layad mo en daida sin layad mo en sak-en.

²⁴ “Ama, laydek ay din ipogaw ay intalek mo en sak-en et maitapi dan sak-en ed langit ta ilaen da din somili ay kinadiyos ko. Siya na din kinadiyos ko ay indawat mo en sak-en tan nilaylayad mos sak-en sin daan maparsuaan di lobong.

²⁵ “Ama ay Nalinteg, din adi mamati en sak-en et adi da ammos sik-a. Ngem sak-en pay et ammok sik-a, yan din papasolot ko ay nay et ammo da ay sik-a di nangibaa en sak-en. ²⁶ Tan inpaammok en daida din kinadiyos mo, yan itoltoloy ko ay mangipaammo ta say manlilinayad da ay kaman

din pananglayad mo en sak-en ya ta wadaak en daida.”

18

Din Nadpapan Jesus

(*Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Luc. 22:47-53*)

¹ Idi nakakararag si Jesus, binmala da ya din papasolot na et inmagadang da sin ginawang ay Kidron. Sin demang na, waday lugar ay naeskan si kakaiw ay olivo, yan say inmeyan da Jesus.

² Si Judas pay ay manglipot en Jesus, ammo na din kad-an da, tan namin ado ay inmey da Jesus ya din papasolot nas di. ³ Et isdi di nangipangoana si sinkabeweg ay soldado ya polis di Timplo ay inbaan di papangolon di papadi ya Fafariseo. Nansilasilaw ya nan-armaarmas da.

⁴ Gapo ta ammon Jesus di am-in ay maamag en sisya, ena inabet daida yan kanana, “Sinoy an-anapen yo?”

⁵⁻⁶ “Si Jesus ay taga-Nazaret,” insongbat da.

“Yan sak-en adi,” kanan Jesus. Idi kanana di, kasanod da et natokang da, pati si Judas ay nanglipot en sisya ay nakipipika en daida.

⁷ Siya et di kasin pinoot Jesus, “Sino ngarud di an-anapen yo?”

“Si Jesus ay taga-Nazaret,” kanan da.

⁸ “Enggay met inbagak ay sak-en,” kanan Jesus. “Et mo sak-en di an-anapen yo, olay bay-an yo pay nan papasolot ko.” ⁹ Say kanana di ta matongpal din inbaga na ay iwed di malitaw en daida ay intalek Diyos en sisya.

¹⁰ Kaoksot si Simon Pedro sin kampilana yan kabetbet en Malkus ay bag-en di kangatoan ay padi,

et nalongodan din kannawan ay inga na. ¹¹ Kanan Jesus en Pedro, “Isiket mo sa. Ay kanam en adiak masapol ay nam-osen di ligat ay inkeddeng Amak en sak-en?”

Din Damo Ay Nangisaotan Pedro En Jesus
(*Mat. 26:69-70; Mar. 14:66-68; Luc. 22:56-57*)

¹² Siya et di, din sosoldado, din kapitan da ya din polis di Judio et dinpap das Jesus et binalod dan takkay na. ¹³ Din damo ay nangieyan da et si Annas ay katogangan Caifas. Si Caifas di kangatoan ay padi sin siya di ay tawen, ¹⁴ yan sisya abe di nangwani sin Judio en agpos mo matey di esa ay ipogaw ta matago di kakailiana.*

¹⁵ Si Simon Pedro ya di esa ay pasolot Jesus et inmonod da. Din esa ay nay et am-ammon din kangatoan ay padi, isonga inpalobos da ay makisgep en Jesus sin bel-ayan di beey na. ¹⁶ Si Pedro pay, nataynan sin bel-ayan sin kad-an di pantew. Siya et di, kataoli din gait na et ena ibaga sin babai ay manilsilib sin pantew mo mabalin ay senggep si Pedro. Et inpalobos na. ¹⁷ Idi sengsenggep si Pedro, kanan din babai ay sana, “Esa kan samet ay pasolot din ipogaw ay doy, ay baken siya?”

“Baken,” kanan Pedro.

¹⁸ Din babag-en ya gogowardiya et nanpoo das oling yan man-an-anido da, tan teg-in. Et en nakipika si Pedro en daida ta makianido.

Din Namistigalan Di Kangatoan Ay Padi En Jesus
(*Mat. 26:57-66; Mar. 14:55-64; Luc. 22:66-71*)

* **18:14** Juan 11:50.

19 Mo din kangatoan ay padi et binistigal nas Jesus maipanggep sin papasolot ya it-itdo na.

20 Kanan Jesus, “Kanayon met ay nan-it-itdoak ay dengdengngen di kaipoipogaw, tan nan-it-itdoak sin kasinsinopan di am-in ay Judio ay sin kasinasi-nagoga ya sin Timplo. Maga met di initdok ay inlimlimed ko. 21 Apay nga salodsodem sak-en? Pootem koma en daida ay nannanngge en sak-en, tan ammo da din inbagbagak.”

22 Sin nangwanian Jesus sidi, katampik di esa ay gowardiya ay wadas di ay kanana, “Ay say iyat mo sa ay manongbat sin kangatoan ay padi?”

23 “Mo waday insongbat ko ay lawa, ibagam ta maammoan. Mo maga pay, apay nga tomampik ka?” insongbat Jesus.

24 Idi siya di, inbaan Annas si Jesus ay nabalod en Caifas ay din kangatoan ay padi.

25 Si Pedro et wada pay laeng ay makian-anido, yan kanan da en sisya, “Sik-a pay, esa kan samet ay pasolot na, ay baken siya?”

“Baken yan,” kanana ay nangisaot.

26 Asi et waday bag-en di kangatoan ay padi ay ton-od din lalaki ay nilongodan Pedro di inga na. Kanana, “Ay baken sik-a din inilak ay esa ay gait Jesus sin kad-an di kakakkaiwan?” 27 Ngem kasin insaot Pedro dowan et katan-o din kawwitan.

Din Naipolangan Jesus En Pilato

(Mat. 27:1-2,11-14; Mar. 15:1-5; Luc. 23:1-5)

28 Makdeng pay din nabistigalan Jesus sin beey en Caifas, enggay pomatpat-a, et in-ey din pa-pangolon di Judio sisya sin beey en Gobernador Pilato. Ngem sigaan da ay senggep, tan into et

mo maibilang da ay naipakadodogis et maiparit ay makikan da sin fiesta ay makwani en Nalabas.†
 29 Siya di, binmala si Pilato et pinoot na en daida, “Sinoy darum yo sin ipogaw ay sana?”

30 “Mo baken managbasol na, adi mi koman iali en sik-a,” insongbat da.

31 Asi et kanan Pilato, “Dakayo ngarud di makaammo. Olay dakayo ay mismo di mangokom en sisya ay maibasar sin linteg yo.”

“Ngem dakami ay Judio et magay kalebbengan mi ay mangipapses ipogaw,” insongbat da.
 32 Naamag na ta say matongpal din kanan Jesus maipanggep si iyat na ay matey.

33 Siya et di kasin sinenggep si Pilato sin beey na et inpaayag nas Jesus. “Ay sik-a din Arin di Judio?” pinoot na.

34 Kanan Jesus, “Ay napos nemnem mo din salodsod ay sana ono waday odom ay nangibaga en sik-a?”

35 Kanan Pilato, “Ay kanam en Judioak aya? Din gagait mo ay Judio ya din papangolon di papadi yo di nangipolang en sik-as na. Sinoy basol mo ngarud?”

36 Songbatan pay Jesus yan kanana, “Din kinaturay ko et naitken sin tuturay di lobong ay nay. Tan mo ariak koma isnan lobong, nakiibaw koma di ipogaw ko en daida ay Judio ta adi da dinompap. Ngem di katet-ewa na et baken din lobong ay nay di napoan di kinaturay ko.”

† 18:28 Ogalin di Judio ay mo sengep das beey di Gentil, maibilang da ay naipakadodogis.

³⁷ “Isonga ari ka ngarud, ay baken siya?” kanan Pilato.

“Mo say kanam et siya,” insongbat Jesus. “Yan din panggep ko ay in mali isnan lobong ay maianak et ta ipaammok din tet-ewa. Mo sino di mamanol si tet-ewa et awaten da din kankanak.”

³⁸ Asi et kanan Pilato, “Sino ngin din tet-ewa ay sana?” Pag kasin bomala yan kanana sin Judio. “Magay ammok si basol na. ³⁹ Ngem waday ogali yo ay ibolos ko di esa ay balod sin tonggal fiesta ay makwani en Nalabas. Ay layden yo ngarud ay ibolos ko din ari yo ay nay?”

⁴⁰ “Baken si sana! Si Barabbas di layden mi!” kanan da ay nangibogaw. Si Barabbas ay nay et tollisan ay nangonkontra sin gobierno.

19

Din Nanglaslayan Di Sosoldado En Jesus

(Mat. 27:27-31; Mar. 15:16-20)

¹ Idi siya et di, inpasoplit Pilato si Jesus. ² Pag man-apid din sosoldado si pagat ay inkorona da en sisya. Asi da badoan si manbalanga ay ngayad, ³ et nansinoskat da ay en nangwani en sisya, “Matagotago ka ay Arin di Judio,” dowan dan tampiken.

Din Naikeddengan Jesus Ay Matey

(Mat. 27:15-31; Mar. 15:6-15; Luc. 23:13-25)

⁴ Pag kasin bomala si Pilato yan kanana sin Judio, “Ilaen yo, nay ipabalak sisya ta maammoan yo ay magay ammok si basol na.” ⁵ Bomala pay si Jesus ay nabebedbedan si pagat ya nababadoan si

manbalanga ay nagayad, yan kanan Pilato, “Ilan yo kadi nan ipogaw.”

⁶ Sin nangilaan din papangolon di papadi ya din polis di Timplo en sisya, kabogaw da ay nangwani, “Ilansam! Ilansam sin krus!”

Ngem kanan Pilato, “Dakayo ngarud di mangilansa en sisya sin krus, tan mo sak-en pay et magay ammok si basol na.”

⁷ Kanan aben din Judio, “Ngem wada abey linteg mi, yan mo maibasar sin linteg mi ay nay, siyat matey, tan kanana en Anak Diyos sisya.”

⁸ Sin nanngenan Pilato sidi, namnamed ay inmegyat, ⁹ et sinenggep kasin sin beey na yan pinoot na en Jesus, “Intoy napoam?” Ngem adi sinombat si Jesus. ¹⁰ Asi et kanan Pilato, “Adi ka somongbat mo? Ay adim ammo aya ay waday turay ko ay mangibolos en sik-a ono mangipailansa en sik-a sin krus?”

¹¹ Sinongbatan Jesus yan kanana, “Magay turay mo en sak-en mo adi koman indawat Diyos en sik-a. Isonga din nangipolang en sak-en en sik-a et madagsen di basol da mo din basol mo.”

¹² Sin nanngenan Pilato sidi, inpakat na di kabaelana ay mangwaya en Jesus. Ngem din Judio et intoltoloy da ay nangibogaw. “Mo wayaam sa ay ipogaw, maawatan ay baken dakan gayyem en Emperador. Tan din mangipaari si awak na et kontraena met si Emperador.”*

¹³ Sin nanngenan Pilato sin inbogbogaw da, kasi-nan inbala si Jesus et tinmokdo sin pantokdoan di

* **19:12** Si Emperador Tiberius ed Roma di nangdotok en Pilato ay man-gobernador ed Judea, et waday turay na ay mangaan en Pilato mo way pankolangana.

howis. Din tokdoan ay nay et wada sin nabatoan ay makwani en Gabbata sin kalin di Judio. ¹⁴ Sin tinmokdoanas di, dandani ay alas dosi sin agew ay doy ay pansaganaan di Judio si para sin fiesta. Kanan Pilato sin Judio, “Naey san ari yo.”

¹⁵ Ngem ibogbogaw da, “Pakaanem, peslem! Ilansam sin krus!”

Kanan aben Pilato, “Yan sana ay layden yo ay ilansak san ari yo mo?”

Asi et sinombat din papangolon di papadi yan kanan da, “Si Emperador anggoy di ari mi, magay odom.”

¹⁶ Siya et di, inpolang nas Jesus en daida ta mailansa sin krus.

Din Nailansaan Jesus Sin Krus

(Mat. 27:32-44; Mar. 15:21-32; Luc. 23:26-43)

¹⁷ Din sosoldado pay et inpatilid dan Jesus din krus na et in-ey das sisya sin lugar ay kanan da en Kad-an di Tong-an di Toktok. Din ngadana sin kalin di Judio et Golgota. ¹⁸ Say nangilansaan dan Jesus sin krus. Inkrus da abe di doway ay ipogaw, esa sin makannawana, esa sin makannigid na.

¹⁹ Wada abey insolat Pilato ay inpakpak da sin krus en Jesus ay kanana, “Si Jesus ay taga-Nazaret, din Arin di Judio.” ²⁰ Ad-ado di Judio ay namasas di, tan naisolat si Hebreo, Latin, ya Griego, ya naisag-en abe din nailansaan Jesus sin siyodad.

²¹ Siya di, inmey din papangolon di papadin di Judio en Pilato yan kanan da, “Din insolat mo koma et baken ‘Arin di Judio’ mo adi et ‘Kanan nina en Arin di Judio.’ ”

²² Ngem insongbat Pilato, “Din enggay insolat ko et adi met masokatan.”

²³ Din sosoldado pay, idi inlansa das Jesus sin krus, ina da din bado na et nan-opaten da ta panbibingayan da. Ngem din nagayad pay, magay nansilpoana ay nakakanayon di abel na. ²⁴ Isonga kanan din sosoldado, “Adi tako bisngiten. Mayat mo panbinnonotan tako ta ilaen tako mo sinoy mamonta.” Et say inyat da. Naamag na ta matongpal din inpaisolat Diyos ay kanana, “Nanbibinisngitan dan badok yan din naloyong pay et nanbinnonotan da.”†

²⁵ Waday pinmikapika sin sag-en di krus en Jesus ay si ina na, din iyogtan ina na, si Maria ay asawan Clopas ya si Maria Magdalena. ²⁶ Idi inlan Jesus ay wada abe din pasolot na ay laydelaydena en daida ay nakipipika en ina na, kanana en ina na, “Ay ina, ibilang mo sa ay anak mo.” ²⁷ Asi na aben kanan sin pasolot na ay sana, “Ibilang mo sa ay inam.” Et pag isaan din doy ay pasolot na si inan Jesus ta makitee sin beey na.

Din Nateyan Jesus

(Mat. 27:45-56; Mar. 15:31-41; Luc. 23:44-49)

²⁸ Maaw-awni pay, ammon Jesus ay nakdeng am-in yan kanana, “Nay nabigawak,” ta matongpal din inpaisolat Diyos.‡

²⁹ Wadas di di koli ay napnos soka. Isonga din sosoldado, inbebe day kaman kapes. Asi da tebken si pingin di hisopo et indewdew dan Jesus ta sopsopana. ³⁰ Idi sinopsopan Jesus, kanana, “Enggay natongpal.” Et pag manyongyong ya italek na din ab-abiik na en Diyos.

† **19:24** Salmo 22:18. ‡ **19:28** Salmo 69:21; 22:15.

³¹ Din kabigatan din agew ay doy et say agew ay pan-ibbayan, ya napateg abe ay agew di, tan naitompong sin fiesta. Isonga din papangolon di Judio et en da inbaga en Pilato ay gopngen koma din sosoldado din sikin di nailansalansa sin krus ta matey da ay dagos ta asi maibaba din awak da. Tan din Judio et paniyewen da mo domateng din agew ay pan-ibbayan yan deda din bangkay sin krus. ³² Siya di, en ginpong din sosoldado din sikin di dow a ay naikrus ay naigawaan Jesus. ³³ Ngem idi datngan da pay si Jesus, adi da ginpong din siki na, tan inila da ay enggay natey. ³⁴ Ngem waday esa ay soldado, dinoyok nas gayang din bikes na et kabelay dada ya danom. ³⁵ Din naamag ay nay et dadlon mapati, tan say pinaneknekan din nangilas di. Dadlonan ammo ay tet-ewa din inbaga na, ya din panggep na ay nangibaga et ta mamati kayo abe. ³⁶ Naamag abe dana ta say matongpal din inpaisolat Diyos ay kanana, “Maga di magpong si olay es-esay tong-a na,” § ³⁷ ya din esa abe ay inpaisolat na ay kanana, “Awni et ilaen das sisya ay dinoyok da.”*

Din Naiponponan Jesus

(Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Luc. 23:50-56)

³⁸ Idi nakdeng am-in dana, wadas Jose ay taga-Arimatea ay inmey en Pilato ay nangdaw sin bangkay Jesus. Si Jose ay nay et namati en Jesus, ngem adi na inpaam-ammo tan emegyat sin papangolon di Judio. Inpalobos Pilato, isonga ena ina din bangkay Jesus. ³⁹ Nakiey si Nicodemus ay

§ **19:36** Exodo 12:46; Salmo 34:20. * **19:37** Zekarias 12:10.

din inmey nakingalat en Jesus ed idi si namingsan ay labi. Si Nicodemus et nan-itatakin si bangbanglo ay naamag si nanlaok ay niket di mirra ya aloe. Din kadagsena et nasurok si tolonpo ay kilo. ⁴⁰ Binotibotan din dowa ay doy din bangkay Jesus si siged ya baro ay lopot ay naitapian din bangbanglo, tan say ogalin di Judio maipanggep si natey.

⁴¹ Sin sag-en di nailansaan Jesus, waday lugar ay naeskan si kakaiw ay kad-an di liyang ay adi naos-osal ay katiktiktik da ay bato. ⁴² Gapo ta dandani din agew ay pan-ibbayan ya man-aagag da ay mangiponpon en Jesus, say nangiponponan da, tan asag-en.

20

Din Kasin Natagoan Jesus

(Mat. 28:1-8; Mar. 16:1-8; Luc. 24:1-12)

¹ Sin daan di kapat-aana sin Domingo, inmey da Maria Magdalena sin naiponponan Jesus. Somawang da pay, inila da ay nakaan din bato ay nain-eb sin liyang. ² Et nanagtag da ay emey sin kad-an da Pedro ya din pasolot Jesus ay layde-laydena. Kanan Maria en daida, “Kinaan da din awak di Apo tako sin liyang, yan adi mi ammoy nangipay-an da.”

³ Isonga kalobwat et da Pedro ay emey sin kad-an di liyang. ⁴ Nanagtag da et ay dowa, ngem gapo ta mabmabikas ay managtag din esa mo si Pedro, nangon-ona ay sinmawang sin liyang. ⁵ Nanyakog-ong ay nangitining, et inila na din lopot ay naibotibot en Jesus, ngem adi sinenggep.

⁶ Somawang pay si Pedro, kasegep et inila na din naibotibot ay lopot ay naipayayag ⁷ ya din panyo ay naibedbed sin toktok Jesus. Din panyo et nalopilop ay naikasin di kad-ana. ⁸ Asi aben senggép din esa ay nangon-ona. Sin nangilaana sin lopot ay wadas di, pinati na ay natago kasin si Jesus. ⁹ Tan din inpaisolat Diyos ay kanana en siyat kasin matagos sisya et daan da pay laeng maawatan.

*Din Nanpailaan Jesus En Maria Magdalena
(Mat. 28:9-10; Mar. 16:9-11)*

¹⁰ Asi pag somaa din doway pasolot ay sana. ¹¹ Ngem si Maria pay, deda ay pinmipika sin kad-an di liyang ay man-og-oga. Man-og-oga ay nanyakog-ong ay nangitining sin liyang. ¹² Kambaw et waday doway ay anghel ay nanbabado si mankilat. Tinmotokdo da sin sigod ay naipayagan Jesus, di esa sin toktokan ya din esa sin andayan. ¹³ Kanan da en sisya, “Ay iyogtan, sinoy pan-og-ogaam?”

“Tan ina dan bangkay di Apok, et adiak ammo mo intoy nangieyan da,” insongbat na.

¹⁴ Pag manwingi et ilaenas Jesus ay pinmipika, ngem adi na naimatonan. ¹⁵ Kanan Jesus, “Iyogtan, apay nga man-og-oga ka? Sinoy an-anapem?”

Ngem si Maria et kananas nemnem na en sisya din mangay-ayowan sin nais-ek sidi et kananan sisya, “Apo, mo sik-a di nanga en sisya, ibagam kod mo intoy nangipay-am ta enak kod alaen.”

¹⁶ “Maria,” kanan Jesus en sisya, dowan et mansagong si Maria ay nangwani en, “Rabboni,” sin kalin di Judio, di olog na et maestro.

¹⁷ Ngem kanan et Jesus, “Adi ka omipakod,* tan daanak pay mantaoli en Amak. En ka et ipaammo sin aag-ik ay mantaoliak en Amak ay siya abey Ama yo, ya en Diyos ko ay siya abey Diyos yo.”

¹⁸ Idi siya di, inmey si Maria Magdalena et ena inbaga sin papasolot Jesus, “Inilak din Apo.” Asi na aben inpaammo en daida din inbagan Jesus en sisya.

*Din Nanpailaan Jesus Sin Papasolot Na
(Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Luc. 24:36-49)*

¹⁹ Idi nalabi sin siya di ay Dominggo, naidakig din beey ay nasinopan di papasolot Jesus, tan emegyat da sin papangolon di Judio. Idi siya di, kasawang si Jesus ay pinmipika sin kad-an da, yan kanana en daida, “Talna koma di mawada en dakayo.” ²⁰ Asi na inpaila din takkay ya bikes na en daida. Et peteg di ragsak da ay nangila en Apo.

²¹ Pag kasin kanan Jesus en daida, “Talna koma di mawada en dakayo. Ibaak si dakayo ay kaman din nangibaaan Amak en sak-en.” ²² Pag nan bod-okan si daida yan kanana, “Awaten yo din Ispirito Santo, ²³ ta mo sino da di pangibagaan yo en napakawan di basbasol na, enggay pinakawan Diyos. Ya mo sino da di pangibagaan yo en adi napakawan di basbasol na, adi aben pinakawan Diyos.”

Din Nanpailaan Jesus En Tomas

²⁴ Idi nanpailas Jesus sin papasolot na, maga en daida si Tomas ay nabdayan si Singin ay esa sin sinpo ya dow. ²⁵ Isonga pag kanan din odom ay pasolot en sisya, “Inila mi din Apo.”

* **20:17** Mateo 28:9.

Ngem kanan Tomas, “Mo adiak ilaen ya kampisen din takkay na ay dinan di lansa, yan mo adiak aben lesken si gomot ko din sogat sin bikes na, adiak patien san kanan yo.”

²⁶ Malabas pay di esay dominggo, kasin nasinop din papasolot Jesus sin beey, yan wadas Tomas. Naidadakig, ngem kasegep si Jesus pay dedan yan pinmipika sin kad-an da. “Talna koma di mawada en dakayo,” kanana en daida. ²⁷ Asi na kanan en Tomas, “Nay din takkay ko, kampssem. Iadawam abe san takkay mo ta ilsek mo sin bikes ko. Adi ka mandowadowa mo adi et mamati ka.”

²⁸ Kanan Tomas, “Sik-a din Apok ya din Diyos ko.”

²⁹ Pag kanan Jesus, “Nay mamati ka tan inilam sak-en. Nagasat da di olay adi inmila, ngem mamati da pay dedan.”

³⁰ Ad-ado di nakaskasdaaw ay sinyal ay inpailan Jesus sin papasolot na ay adi naisolat sin libro ay nay. ³¹ Ngem da naey pay et naisolat das na ta say patien yo ay si Jesus din Messias ay Anak Diyos ta say babaen sin pammati yo, wada en dakayo di biyag ay iwed patingga na begew sin nakies-esaan yo en sisya.

21

Din Nanpailaan Jesus Sin Pito Ay Pasolot na

¹ Idi inmey di piga ay agew, nanpailas Jesus kasin sin papasolot na sin benget di lebeng ay Tiberias. Siya nay inyat na ay naamag.

² Nanbebeweg da Simon Pedro, si Tomas ay nabdayan si Singin, si Nataniel ay taga-Cana ed Galilea, din an-ak en Zebedeo, ya dow a pay ay

pasolot Jesus. ³ Kanan Simon Pedro sin gagait na, “Enak manabokol.”

“En tako ngarud,” kanan da. Et en da nanlogan si bangka. Ngem olay mo tinpeg dan labi ay manabtabokol, maga polos di ina da.

⁴ Pomatpat-a pay, wadas Jesus ay pinmipika sin benget di lebeng, ngem adi naimatonan din papasolot na. ⁵ Kanan Jesus en daida, “Ay way ina yo ay iib-a?”

“Maga,” insongbat da.

⁶ Kanan aben Jesus, “Ipolwak yo sin makanawan di bangka et way alaen yo.” Ipolwak da pay, adi da et makaigoyod begew din kaad-adon di tinabokol da ay nigay.

⁷ Idi siya di, din pasolot Jesus ay laydelaydena et kanana en Pedro, “Din Apo baw adi di.” Sin nanngean Simon Pedro sisi, kaigaley sin tak-ep di bado na, tan sigod ay nanwaway-as, man-aagag yan kapatok sin danom. ⁸ Din gagait na pay, nante da sin bangka ay mangigoygoyod sin tabokol ay napnos nigay engganang somanglad da. Tan asag-en da ay dandani ay sin-gasot ay metro di kaaddawi da sin benget di lebeng.

⁹ Idi binmela da sin bangka, inila day ninigay ay maidawdawis si man-ganggangab ay oling. Wada abey tinapay. ¹⁰ Kanan Jesus en daida, “Omiali kayo sin nigay ay ina yo.” ¹¹ Nantaoli si Simon Pedro sin kad-an di bangka ay en mangigoyod sin tabokol sin bangkag. Napno si dadakke ay nigay ay sin-gasot ya limapolo ya tolo di kabibilang da, ngem olay say kaad-ado da, adi nabisngit din tabokol.

¹² Pag kanan Jesus en daida, “Omali kayot man-gan tako.” Yan mabain da am-in ay nangipoot mo sinos sisya, tan ammo da ay din Apo. ¹³ Asin an Jesus di nigay ya tinapay et inwatwat na en daida. ¹⁴ Siya nay maikatlo ay nanpailaan Jesus sin papasolot na nanlogi sin kasinan natagoan.

Din Inbagan Jesus En Pedro

¹⁵ Idi nakakan da, kanan Jesus en Simon Pedro, “Ay Simon ay anak Juan, ay dakdake di layad mo en sak-en mo din layad dana?”

“Aw yan, Apo, ammom ay laylaydek sik-a,” kanana.

Asi et kanan Jesus, “Mo siya sa, ayowanam di ipogaw ko ay maiarig ay kakarnerok.”

¹⁶ Asi na pay inpidwa ay nangwani, “Ay Simon ay anak Juan, ay laylaydem sak-en?”

“Aw yan, Apo, ammom ay laylaydek sik-a,” kanana kasin ay sinombat.

“Mo siya sa,” kanan aben Jesus, “Ayowanam di ipogaw ko.”

¹⁷ Asi pag ipitlon Jesus ay nangwani, “Ay Simon ay anak Juan, ay laylaydem od si sak-en?”

Siya et di mansakit di nemnem Pedro, tan namin tolo ay nangipoot mo laylaydenas sisya. Et kanana, “Apo, ammom di am-in. Ammom adi ay laylaydek sik-a.”

Pag kanan aben Jesus, “Ayowanam ngarud di ipogaw ko.” ¹⁸ Pag nan itoloy ay nangwani, “Tet-ewa nan kanak en sik-a. Sin kabarom, sik-a ay mismo di nangibakget si bilkom yan oway di in-inmeyam. Ngem mo makay ka pay, idpam san takkay mo, yan baloden daka ta asi daka iey sin

adi ka layden ay emeyam.” ¹⁹ Say inbagan Jesus na ay nangipaammo sin iyat Pedro ay matey ay mangidayaw en Diyos. Pag nan kanan en sisya, “Omonod ka.” Et inmey da.

²⁰ Manwingi pay si Pedro, doy ay omon-onod din pasolot Jesus ay laydelaydena. Sisya di naidking en Jesus sin nanganan da ya din nangipoot mo sinoy manglipot en sisya. ²¹ Sin nangilaan Pedro en sisya, kanana en Jesus, “Apo, si dooy pay, sinoy mapasamak en sisya?”

²² Ngem kanan Jesus, “Olay mo laydek ay matagos sisya engganans mantaoliak, magay biyang mos di. Basta onodam sak-en.”

²³ Begew sin kanan Jesus ay nay, nandinamag sin namati en sisya ay adi matey din pasolot ay sana. Ngem baken say layden Jesus ay kalien, tan kanana anggoy en, “Olay mo say laydek ay matagos sisya engganans mantaoliak, magay biyang mos di.”

Din Kakdengon Di Libro

²⁴ Sak-en met laeng din pasolot ay inbagbagan Jesus sidi. Paneknekak ay tet-ewa di naisolat isna, tan sak-en met laeng di nangisolat, et ammo mi ay tet-ewa di am-in ay wadas na.

²⁵ Ad-ado pay kayman di inam-amag Jesus. Mo maisolat da am-in koma, olay din intiroy ay lobong et adi ngin makalaon sin kalibrolibro ay kaisolatan da.

xcv

Kankanaey Bible
The Holy Bible in the Kankanaey language of the
Republic of the Philippines

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators of Canada, Inc.

Language: Kankanaey

Translation by: Wycliffe Bible Translators of Canada, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-06-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

287e9051-f62a-52c2-b51a-3c821ef89a36